

O, SOLE MIO !

credință
iubire
speranță

PUNCTE CARDINALE

ANUL IX
Nr. 8/104
16 pag. - 5000 lei

PERIODIC INDEPENDENT DE ORIENTARE NATIONAL-CRESTINA

Circulație în afara României: AUSTRIA, GERMANIA, FRANȚA, ELVEȚIA, DANEMARCA, SUEDIA, SPANIA, CANADA, STATELE UNITE, AUSTRALIA

PREA MICI PENTRU O ECLIPSĂ ATÎT DE MARE

Acum vreo douăzeci de ani, cu ocazia unei festivități oficiale, o pionieră fruntașă, vorbind nu doar în numele colectivului din care făcea parte, ci al generației întregi, lansa această memorabilă definiție : "Noi, generația Metroului și a Canalului Dunăre-Marea Neagră..." În retorica sforăitoare a vechiului regim, cetățenii cuminți se puteau defini totuși, dincolo de toate mizeriile curente, prin anumite "înfăptuiri" ale momentului, concrete și (încă) durabile.

Astăzi, dacă s-ar mai încerca o definiție de acest gen, s-ar constata cu ușurință că nu mai există "înfăptuiri" credibile și durabile de interes *național* (sau hai să zic "public", ca să nu-i tulbur la vreme de vacanță pe noii politruci ai "societății deschise"): în România, de aproape zece ani încoace, nu se mai construiește *nimic*, lăsîndu-se de izbeliște și ceea ce se construise cu exaltarea megalomană a unui trecut totuși indezirabil. Nu răsar decît, multe ca ciupercile, dughenele "capitalismului sălbatic" (și calic) sau vilele indecente ale noilor îmbogățiți. Iar dacă s-a mai ridicat, pe ici-pe colo, vreo clădire mai arătoasă (ceea ce nu înseamnă neapărat și frumoasă), ea este opera străinilor veniți cu afaceri și neconsolați cu edilitatea afro-asiatică a urbanismului mioritic...

În aceste condiții, noi nu ne mai putem defini prin realizările umane, ci mai degrabă prin emergența "fenomenelor naturale", ținînd parcă să ne confirmăm statutul de "popor vegetal"... Tînăra generație ar putea spune cel mult ceva de genul: "Noi, generația eclipsei și a dezastrului de la Cuculeasa"...

Cum însă străinătății îi atrag prea puțin atenția inundațiile, alunecările de teren sau alte catastrofe strict localizate, ECLIPSA rămîne, cu voia lui Dumnezeu, marea noastră legitimație de moment în fața unei lumi obișnuite să ne ignore (sau să ne contabilizeze doar handicapații, copiii bolnavi de S.I.D.A., mîncătorii de lebede și mineriadele...). Iată-ne deci deveniți conjunctural, cel puțin pentru sezonul în curs, dincolo de orice conotație negativă, "țara eclipsei"! În sfîrșit, deși nu avem nici un merit într-asta, Europa (și lumea întreagă) "e cu ochii pe noi"! (Ceea ce nu se știe, la o adică, dacă e mai degrabă bine sau mai degrabă rău...)

Cert este că-n România lui "Noi muncim, nu gîndim" (și unde, în realitate, se gîndește - bine sau prost - infinit mai mult decît se muncește) există cîteva obsesii majore, printre care și aceea exprimată sintetic în cunoscuta lozincă "Nu ne vindem țara!". Cu eclipsa, desigur, am fi avut mai puține scrupule; ba chiar, fie vorba între noi, sîntem consolați de a fi făcut cu ea o afacere cît se poate de proastă...

Mai pe șleau, cu eclipsa e, într-un fel, invers decît cu țara: *țara* degeaba am tot strigat noi că nu ne-o vindem, pentru că oricum *nu ne-ar cumpăra-o nimeni* (lucru dovedit, cu asupra de măsură, sub mai multe guvernări, care n-au reușit decît s-o fure dinăuntru); în ce privește *eclipsa*, degeaba va fi stîrnit ea interesul multora, fiind potențial foarte "vandabilă", pentru că noi, deși am vrut, *n-am fost capabili să ne-o vindem* (de furat neputînd fi, din păcate, vorba), așa cum nu sîntem în stare de nimic eficient, băltind și pe mai departe într-o nevrednicie invers proporțională cu dezideratul cam retoric al "integrării europene"!

Să fi privilegiat Dumnezeu cu "zona optimă de totalitate" a ultimei eclipse a mileniului o țară și un popor cu inițiativă și simț practic - atunci să fi văzut mediatizare, organizare turistică, profit pe curiozitatea publicului cu dare de mînă! Noi n-am fost în stare decît de niște *show*-uri penibile pe posturile interne, de un comerț dubios cu bieții "ochelari de eclipsă" (mergînd pînă la a-i băga pe gît pensionarilor, la plata unor pensii de mizerie), de a-l aduce pe Pavarotti în frumusețe de Centru Civic ceaușist (cu "profit" mai mult pentru el decît pentru noi, oricît de melomani ne-am da!) și de cîteva broșurici în limba "curelelor strînse"! Am procedat și de data aceasta în virtutea unei mai vechi deprinderi compensatorii specifice "capitalismului" românesc: lipsindu-ne infrastructurile necesare valorificării contextului și fiind deci incapabili să scoatem bani de la cei care au, am încercat să ciupim cîte ceva de la cei care n-au, atentînd, altfel spus, tot la prăpăditul leu autohton, în spiritul micii găinării dîmbovițene. Altminteri, nici măcar Observatorul Astronomic din București n-am reușit, cu ditamai ocazia, să-l dotăm la nivelul minimei decențe!

Ba mai mult: sondajele (în mare parte televizate) ne-au arătat atît de opaci și de troglodiți încît cei mai mulți nici n-au o reprezentare rezonabilă a ceea ce este o eclipsă (iar unii nici măcar n-au habar, la patru secole după Galilei, dacă Soarele se învîrte în jurul Pămîntului sau Pămîntul în jurul Soarelui!), crezînd că de vină sînt norii de ploaie sau... bombardamentele din fosta Iugoslavie! Nici chiar cu *superstițiile* nu ne-*am* întrecut (ceea ce *ar* fi dat seamă, chiar dacă într-un mod reprobabil, măcar de o oarecare înfiorare *mistică* la răscrucea mileniilor, sau de o cît de confuză "teamă de Dumnezeu")*. Mai pe scurt, ne-am dovedit, sub toate aspectele, *prea mici pentru o eclipsă atît de mare...*

După ce "masa electorală" a poporului român ("majoritar ortodoxă", firește) va fi privit "comeata" prin ochelarii cumpărați din oportunism (sau împrumutați de pe la vecini) și va fi căscat la păsăreștile discursuri televizate ale astronomilor exaltați, după ce Pavarotti va fi cîntat *O, sole mio...* (vorba vine) unei protipendade pestrițe și transpirate, iar adolescenții vor fi făcut ceva gălăgie americănească, pe un fond de mirare difuză și plictisită... totul se va lumina a sărăcie și a lene dezabuzată (o, "leneșele stele ale polului getic"!), Soarele va continua (în fond) să se învîrtă în jurul Pămîntului (sau invers, dracu' să le ia!), iar "neantul valah" - slavă Domnului, *nevîndut!* - va prinde treptat să vibreze (însă cu măsură) de unica întrebare care-l definește esențial de la Caragiale încoace: "Vorba e, coană Zoițico, eu pentru cine (mai) votez?!"...

Răzvan CODRESCU

* Fondul nostru superstițios nu bate atît de sus, tinzînd să se manifeste mai degrabă "la sol", în mărunte stupidități mahalagești, cum este cazul, de vreo trei săptămîni încoace, cu un banal copac din parcul Drumul Taberei, în ramurile căruia unii pretind a vedea chipul lui Hristos răstignit și pe cel al Maicii Domnului. Lumea stă ciopor, mai toată ziua, cu ochii zgîiți în frunzișul copacului: unii deslușesc *detalii* ("... uite cum are El nasu' mare și barba îi curge așa, în jos..."), alții nu izbutesc să deslușească *nimic*. "Văzătorii" (care se autodenumesc "credincioși", prin opoziție cu cei care nu cred în pretinsa "arătare") au ajuns să aprindă lumînări la poala copacului, sărutîndu-l și făcîndu-i mătănii. "Necredincioșii" sau "miștocarii" sînt zburătăciți cu vorbe grele ("... fire-ați ai dracu' care n-aveți nici o credință în nimic!..."), "pietatea" lezată fiind iute la mînie și slobodă la gură, fără să caute la fața "vrăjmașului". Părintele Emilian, parohul locului, venit să risipească zelul idolatru, a fost deunăzi huiduit și chiar blestemat, la doi pași de sfîntul locaș în care slujește! Altminteri nimeni nu pretinde să atribuie presupusei "arătări" vreun tîlc anume: curiozitatea superstițioasă se simte foarte bine în suficiența decerebrată a purei gratuități. Lumea n-are nevoie de *sens*, ci de *faptul brut*, în felul boului care rumegă fără să știe *de ce*...

GENOCID DEMOCRAT

DIRECTORUL A.V.A.B. OVIDIU GRECEA: "LA POLITICIENI NU MĂ BAG"

În loc să ridicăm ca în Decembrie baricada dintre *noi* şi *ei* pentru că altceva nu ne-a mai rămas, ca vajnici cârtitori de casă înjurăm S.U.A. pentru că nu vrea să primească în NATO Securitatea nedeconspirată care ne conduce (pe ultimul drum...)! Înjurăm organizaţiile financiare internaţionale pentru că nu-i lasă pe "investitorii" autohtoni de pe lista AVAB-ului să dezvolte multilateral moştenirea dezastrului!... Înjurăm Uniunea Europeană care vrea să ne integreze cu anasâna, oferindu-ne în acest scop o finanţare *nerambursabilă* de 2,5 miliarde euro, la care ortacii lui Radu Vasile dau cu piciorul pentru că "nu avem priorităţi, nu ştim să bugetizăm, nu suntem în stare să facem o planificare strategică" - după cum afirmă secretarul de stat din Departamentul Integrării Europene, Nicolae Idu, pentru care "structura programului [naţional de aderare la U.E.- n.n.] e handicapul major" (cf. *Capital*, nr. 25/24 iunie).

După cum se vede, când e vorba să elaborăm programe care să scoată ţara la liman, specialiştii noştri se dau loviţi de... handicapul major! În schimb, le merge mintea să programeze (prin ordonanţă) de urgenţă cum să "stoarcă" din buzunarul contribuabilului inanit salarii neimpozabile de 300 de dolari pe zi; astfel sunt retribuiţi "handicapaţii majori" autohtoni plasaţi alături de specialiştii străini din unităţile de management pentru proiectele finanţate prin împrumuturi externe rambursabile (deci suportate de contribuabil) sau nerambursabile (care includ însă costurile pentru asistenţă tehnică!). Păi, dacă în afară de căpătuirea "specialiştilor" angajaţi, nu prin concurs, ci pe bază de *curriculum*, nu suntem în stare de nici o altă planificare sau strategie, hai să facem o listă de priorităţi măcar pentru înjurături!

Pe cine înjurăm? Înjurăm Banca Mondială care pe de-o parte recurge la lichidarea Comtim-ului, iar pe de altă parte finanţează împreună cu F.M.I. construirea la Kecskemet, în Ungaria, a unui combinat din aceeaşi branşă, cu o capacitate dublă, sau înjurăm "taraful" mulatrului Radu Vasile care cântă în struna P.D.(S.R.)-ului, cu obişnuitele-i oftaturi lăutăresco-filozofice, melodia preferată ("Noi creştem o dată cu ţara") a handicapaţilor "reformişti"?

Ovidiu Grecea - fost (?) şef al Contrainformaţiilor pe ţară, actualul şef al Corpului de Control al Guvernului şi nu în ultimul rând *câinele de pază* al lui Radu Vasile - s-a luat cu mâinile de cap în urma controlului efectuat la Comtim. *Dar câţi dintre managerii celor 22 de firme căpuşă au intrat la puşcărie în urma anchetei? De la câţi mafioţi din "parohia" Comtim s-au recuperat banii murdari obţinuţi prin concurarea neloială a acestui combinat? De ce nu se purcede la deparazitarea Comtim-ului de toate SRL-urile-căpuşă care îl falimentează fraudulos, cu complicitatea conducerii combinatului?* Răspunsul e la mintea cocoşului (păcat că Radu Vasile nu e cocoş, ci "economist"!): pentru că *mafia guvernamentală* bate palma cu *mafia de la Comtim*. Pe spezele celor care crapă la cozi ca să-şi plătească impozitele pentru finanţarea Comtim-ului!

Totuşi, existenţa unui astfel de combinat e necesară în continuare în segmentul de piaţă aferent. Dacă nu poate funcţiona decât în pierdere în cadrul economiei noastre de piaţă neagră, atunci combinatul lichidat *prin noi înşine* este re-creat de Banca Mondială în spaţiul igienic şi securizant oferit de vecinătatea adevăratei economii de piaţă ungureşti...

Nu altfel sau lucrurile în privinţa băncilor devalizate sub patronajul lui Mugur Isărescu, cu complicitatea celor care-l menţin în funcţie chiar şi după încheierea de anul trecut a mandatului său de guvernator B.N.R., precum şi cu complicitatea părţii decrepite sau corupte rămase în P.N.Ţ.C.D. după ce aripa Ciorbea a fost expulzată... Ca plătitor de impozite "pompate" de la buget în "solda" poliţiştilor şi procurorilor care-i apără de revolta românilor disperaţi pe bugeţii ţepari, întreb din nou: *câţi dintre mafioţii care devalizează băncile intră la puşcărie?* Dar s-ar părea că nu beneficiem nici măcar de dreptul de a şti *cine sunt marii debitori de pe lista AVAB-ului*, căci la această întrebare (pusă de reporterul *României Libere*) supraomul Ovidiu Grecea se conformează şi el, omeneşte, *omertei*: "Toată lumea-i ştie, nu-i mai mediatizez şi eu!". Dacă i-ar fi ştiut toată lumea, reporterul nu l-ar mai fi întrebat, dar adevăratul motiv pentru care Ovidiu Grecea este implicat în această conspiraţie a tăcerii este - potrivit propriei explicaţii - că "la politicieni nu mă bag!"...

În condiţiile acestei depline izolări "fonice", ar fi interesant de aflat cum decurg "negocierile" dintre "recuperator" şi irecuperabilii Viorel Cataramă, George Pădure sau recent îngrijoratul Dinu Patriciu... Dacă poliţie *niet*, procuratură *niet*, justiţie *niet*, probabil că la masa tratativelor se-ncinge un barbut pe cinste, miza nefiind chiar de ici, de colea... Pentru nici unul dintre aceşti "negociatori" nici un zar nu cade rău, pentru că e vremea lor... Dar pentru românul verde, neprotejat de drepturile omului pentru că nu e nici minoritar etnic şi nici măcar minoritar sexual, vine sfârşitul!

În consens cu "discreţia" lui Grecea, guvernatorul B.N.R. Mugur Isărescu îi lasă cu ochii în soare pe membrii comisiei senatoriale care l-au audiat, "nemulţumiţi de faptul că *BNR refuză în continuare să transmită date nominale* privind soldurile unor conturi referitoare la creditele neperformante şi o clasificare a acestora" (cf. *Adevărul*/17 iunie), deşi aceste date sunt necesare - după cum precizează Andreiu Oprea, preşedintele comisiei de anchetă - "pentru a se vedea dacă nu există o legătură între cadrele din Ministerul de Interne şi Ministerul Justiţiei care au primit credite de la Bancorex şi litigiile pe care le are această bancă".

În condiţiile în care hoţii trecuţi oficial sub tăcere sponsorizează cu banii furaţi partidele protectoare de la putere sau din opoziţie, noi înjurăm însă F.M.I.-ul că vrea să lichideze Bancorex-ul - cea mai mare "gaură neagră" din sistemul bancar! Ca şi Comtim, Bancorex este *o măsea stricată*. Ori obturezi măseaua, drenându-i canalele ca să scoţi puroiul de la rădăcina ei, ori dacă nu vrei s-o cureţi, atunci nu-ţi rămâne decât s-o extragi (lichidezi), ca infecţia să nu prolifereze ucigând prin declanşarea septicemiei întregul organism. Dar "puroiul" din opoziţie şi de la putere nu are interesul să restructureze cu adevărat, în vederea eficientei privatizări, *măsele stricate* ca Bancorex, Comtim, Tractorul, Roman, Sidex etc., încercând să deturneze, prin acea parte din presa scrisă şi audio-vizuală pe care o finanţează, resentimentele populaţiei (care-l regretă pe Ceauşescu) spre organismele financiare internaţionale, spre U.E. sau S.U.A., care ar plănui - chipurile - federalizarea României.

Ai bani - minte ce-ţi mai trebuie?
Ai minte - banul, dacă nu curge, pică...
Ce te faci însă când n-ai nici bani, nici minte?!

Îngerul morţii bântuie populaţia României. Murim pe capete; de sărăcie, de foame, de frig, din lipsă de medicamente ori de disperare - sinucigându-ne discret sau exhibiţionist, după cum ne e felul. Ne împuţinăm pe zi ce trece... Pentru "sterilizarea" naţională nu mai e necesar *lobby*-ul nici unei Brigitte Bardot, căci "hingherii" rotiţi la conducerea ţării sunt de neînduplecat. Murim odată cu şeptelul lipsit de furaje, pentru că din "grânarul Europei", România guvernării ţărăniste a devenit paradisul fiscal al importatorilor de produse agro-alimentare. Murim ca porcii jigăriţi de la Comtim, pentru că justiţia liberală nu poate (sau nu vrea!) să despăducheze economia de firmele căpuşă... Care "justiţie"? Cea administrată de un Valeriu Stoica "obsedat" de *dezincriminarea* falitilor frauduloşi şi a miniştrilor mafioţi degrevaţi de răspundere penală?! Şi asta pentru că actualul ministru al Justiţiei "suge" şi el de la stat (F.P.S.), prin căpuşa trecută pe numele nevestei, peste 300 de milioane de lei pe lună pentru "consultanţă de specialitate în procesul de privatizare" (cf. *Cotidianul*/30 iunie)!

CE-AM AVUT ŞI CE-AM PIERDUT!

Subsemnatul - deşi nu şi-a "tras" certificat de revoluţionar - a ieşit în stradă în Decembrie '89 pentru înlocuirea dictaturii comuniste cu o democraţie liberală şi nu cu actuala dictatură mafiotă întemeiată de P.D.S.R. şi "naţionaliştii" patrulaterului roşu şi consolidată, după rotirea cadrelor din noiembrie '96, de partidele mafiote P.D. şi P.N.L. şi de pasivitatea P.N.Ţ.C.D. şi a lui Emil Constantinescu. Care este, în fond, diferenţa dintre schizofrenia politică a lui Ion Ilici Iliescu - pro-sovietic în România, dar anti-rus în America - şi "labilitatea" lui Emil Constantinescu - care în România *nu va iniţia, nu va permite şi nu va tolera* nici un demers pentru reinstaurarea monarhiei, dar care, în America, se simte onorat nevoie mare *să predea puterea în timpul mandatului său adevăratului lider al României, majestatea sa Regele Mihai?*... Acelaşi *dublu limbaj* prin care se exprimă aceeaşi *dublă gândire* (de la Orwell citire).

Desigur că în raport cu iliESCU, constantinESCU e ca *un soare*... Pe lângă ceauşESCU, Iliescu nu e decât *unsoare* (cu toate alifiile...). Şi uite-aşa, din *orizonturi roşii*, tot timpul a răsărit soarele pe uliţa noastră, deşi majoritatea dintre noi, cel puţin în noiembrie '96, nu a votat *soarele*...

Spre deosebire de "debilitatea" poliţiştilor sau procurorilor de astăzi, pe vremea lui Ceauşescu autorităţile nu refuzau să-şi exercite autoritatea, ba chiar exista un anumit departament al CC al PCR unde cetăţeanul, disperat de abuzurile suferite la locul de muncă sau în raporturile sale cu instituţiile statului, putea să reclame (cu condiţia de a nu călca pe bombeu partidul!) orice persoane cu excepţia clanului Ceauşescu şi orice situaţii care nu l-ar fi pus în postura de opozant. Desigur că dreptate nu i se făcea, dar *se dădea*, măcar de ochii petiţionarului, o anumită rezolvare a problemelor reclamate...

Astăzi în România, poliţia, procuratura, justiţia nu mai sunt complicii mafiei securiste ca pe vremea lui Iliescu, ci chiar focarele acestei mafii, centrele ei de comandă!

(continuare în pag. 4)

Traian Călin UBA

Pr. Gh. CALCIU

DEMONIZAREA AMERICII

În ultimii ani, tot mai multe crime se întâmplă în America. Un demon al furiei ucigaşe sau al deznădejdii sinucigaşe bântuie tineretul, îndeosebi adolescenţii. Niciodată nu au fost asasinate în masă printre copiii de şcoală aşa cum se întâmplă în ultimii ani, începând cu 1997, primul an al celei de a doua legislaturi a administraţiei Clinton. Agresivitatea americană faţă de alte naţiuni, faţă de Europa şi de aliaţii săi, trecerea organizaţiei NATO de la statutul defensiv la cel de atac împotriva naţiunilor libere, dispreţuind ONU şi orice consultare a lui, violenţa oficială în problemele interne ale Statului, imoralitatea Preşedintelui, scandalurile de la Casa Albă, sperjurul, minciuna, obstrucţionarea justiţiei, coruperea Parlamentului american până la a măslui adevărul spre a-l salva pe Preşedinte de la *impeachment*, toate acestea dovedesc o decădere morală generală, o abandonare a adevăratei credinţe, o alungare a îngerilor şi o demonizare a Americii prin persoane şi instituţii oficiale.

Asemenea lucruri nu se întâmplau în timpul administraţiei Reagan şi Bush, pe când sub administraţia Clinton ele au devenit endemice. Primele violenţe au fost săvârşite de administraţia Clinton împotriva unei secte religioase care se izolase într-un fel de campus, trăind numai între ei şi refuzând supunerea faţă de Stat, fără rebeliune. Nu făceau nimănui nici un rău, nu presau oamenii să vină la ei sau, în orice caz, de mii de ori mai puţin decât o fac sectele străine în ţara noastră. Erau nişte oameni orbiţi de convingerea religioasă că sfârşitul lumii se apropie şi că *leader*-ul lor religios era reîncarnarea lui Hristos. În America şi în România, ca şi în alte părţi, poţi vedea mulţi astfel de deviaţi psihici care se consideră reîncarnarea lui Hristos sau a altui personaj din istorie. Nimeni nu-i ucide, nici pe ei, nici pe cei care îi urmează. Autoritatea de stat americană a făcut-o. După informaţiile pe care poliţia le deţinea, copiii comunităţii respective, peste 20, erau supuşi unor abuzuri, nu se ştie exact cum (nu s-a făcut nici o precizare în acest sens). Autorităţile au hotărât să salveze copiii. A fost un fel de asediu al clădirilor şi terenului în care trăia comunitatea, se pare chiar cu schimb de împuşcături, deşi nici măcar un cartuş de-al asediaţilor nu a fost produs ca dovadă că şi aceştia au tras, ci simpla afirmaţie a oficialităţii, după modelul cunoscut nouă din cei aproape 50 de ani de comunism. În cele din urmă, toate clădirile au fost incendiate şi toţi trăitorii din acea comunitate au murit, inclusiv copiii, arşi de vii. Chiar dacă afirmaţia autorităţilor ar fi adevărată, anume că asediaţii au pus singuri foc clădirilor, autorii morali şi materiali rămân tot asediatorii. Fără ei, nimeni nu ar fi fost ars de viu. Nimeni nu a fost tras la răspundere, ca şi cum nimic nu s-ar fi întâmplat. În felul acesta, o acţiune care părea de bună intenţie s-a terminat prin arderea de vii a tuturor celor care locuiau acolo.

La Ruby Ridge, o familie şi câţiva prieteni s-au declarat separatişti, refuzând să se mai supună autorităţii de stat, fără însă a ataca pe cineva. Între ei, era şi o femeie tânără cu un prunc la sân. Pentru America, separatismul este tot atât de criminal ca şi neplata taxelor către Stat. Îndată alarma a cuprins autorităţile, chiar şi pe cele federale; s-a descoperit că unul dintre separatişti cumpărase clandestin nişte arme (în America circulă milioane de arme clandestine, care fac zilnic zeci de victime) şi s-a început asedierea micului grup. Au fost împuşcături şi victime de ambele părţi. Trăgători de elită au fost trimişi de către FBI, ca şi cum ar fi fost acolo ceva similar situaţiei din Kosovo - pe atunci existentă numai în planurile SUA. Un copil de 14 ani este împuşcat şi tânăra mamă, de asemenea, chiar în timp ce îşi alăpta pruncul. O crimă mai monstruoasă decât oricare alta; să ucizi o mamă exact în clipa în care îşi îndeplinea cel mai sacru oficiu: alăptarea pruncului! Nimeni nu a fost tras la răspundere. Trăgătorul de elită care a împuşcat mama a fost declarat nevinovat; el nu şi-a făcut decât datoria, executând un ordin neformal...

Astfel de violenţe oficiale sunt de natură să justifice violenţele particulare şi să reducă puterea de înţelegere a răului iscat, pentru că exemplul oficial, totdeauna mult mai dezastruos decât cel particular, reduce în ochii autorului individual proporţiile propriului său act monstruos.

Într-un sens, aşa se explică asasinatele săvârşite de numeroşi copii de şcoală, între 11 şi 18 ani, împotriva colegilor şi profesorilor lor. Filmele de violenţă, creaţie a unor autori cu intenţia diabolică de a distruge orice milă în inima fragedă şi nerezistentă a copiilor, chiar desenele animate, în care violenţa are loc la un grad mai înalt, şi aproape de fiecare dată cel atacat, împuşcat, otrăvit se reface, îi determină pe copiii de grădiniţă, şi chiar mai în vârstă, să creadă că o împuşcătură, o lovitură cu toporul sau cuţitul nu înseamnă nimic, pentru că cel spintecat se reface imediat şi lupta mortală continuă, aşa cum se întâmplă şi la maşinile de jocuri! Aşa cresc copiii americani şi nu numai ei. Educaţia din şcoală îi ridică pe copii împotriva părinţilor, iar profesorii care o fac nu-şi dau seama că vor fi ei înşişi victime ale violenţei copiilor educaţi astfel, cărora li se spune că au toate drepturile şi nici o obligaţie, că dacă părinţii le cer ceva,

(continuare în pag. 4)

Andrew Golden (11 ani), cel ce, împreună cu Mitchell Johnson (13 ani), a comis monstruosul atac de la şcoala din Jonesboro, Arkansas, în martie 1998, ucigând 4 colege şi o profesoară (fotografiile victimelor sunt reproduse în partea de jos) şi rănind alte 10 persoane; unul dintre tot mai numeroasele cazuri de criminalitate juvenilă din societatea americană a sfârşitului de secol, pe care o Europă decerebrată insistă iresponsabil să o adopte drept model!

Natalie Brooks

Brittany R. Varner

Paige Ann Herring

Stephanie Johnson

Shannon Wright

(urmare din pag. 3)

sau îi forţează să înveţe mai mult, ei trebuie să-şi denunţe părinţii, urmând ca poliţia să-i aresteze, iar copilul sau copiii să fie duşi la un orfelinat, de unde vor fi înfiaţi de altcineva, etc. Dacă un copil nu-şi iubeşte părinţii care îl cresc şi-i asigură o viaţă comodă, pe cât le stă în putinţă, cum îl va iubi el pe profesorul care îi dezlănţuie instinctele nestăpânite? În felul acesta, demonizarea se face lent şi insidios, până la distrugerea sufletească a copilului, la care se adaugă muzica demonică a *rock*-ului, care îndeamnă la sinucidere, la disperare, la asasinat şi, mai ales, la adorarea lui Satan.

Începând din 1997, în mai mult de zece şcoli au avut loc violenţe împlinite sau doar tentative de ucideri în masă, ajungându-se până la aproape o sută de victime dintre copii şi profesori. După asasinatul îngrozitor din Littleton, Colorado, unde doi elevi în jurul vârstei de 16 ani au ucis 12 colegi şi un profesor, mulţi dintre ei fără motivaţii personale, apoi sinucigându-se şi ei, investigaţiile şi percheziţiile făcute de poliţie în licee au scos la iveală numeroase comploturi ale elevilor de a ucide în masă colegi şi profesori. La liceul din Norton, Ohio, după mai multe descinderi făcute de poliţie, care a percheziţionat dulapurile elevilor şi genţile, a fost găsit, la un elev de 14 ani, un plan de asasinare în masă a colegilor şi profesorilor, în capul listei figurând chiar părinţii autorului!

La un liceu din San Marcos, Texas, poliţia a descoperit că patru elevi în vârstă de 14 ani au complotat să ucidă mai mulţi colegi şi profesori şi, pentru această crimă în masă şi-au procurat arme şi au fabricat bombe. Într-un sat Taber din Alberta, Canada, un elev de 16 ani a venit la şcoală înarmat cu o puşcă de calibrul 22 şi a descărcat-o în plin, în colegii săi. Nefiind însă obişnuit cu manevrarea armei, a împuşcat mortal doar un elev şi a rănit grav un altul. Altfel, ar fi putut face un masacru mai mare decât cel din Littleton. Aproape în fiecare zi, ziarele ne vorbesc de noi şcoli în care se descoperă comploturi ucigaşe ale adolescenţilor împotriva colegilor, profesorilor, părinţilor şi, fără îndoială, aceste "descoperiri" vor continua încă multă vreme. Tragedia din Colorado rămâne un punct de referinţă privind violenţele adolescenţilor americani, dar, în acelaşi timp, ea ne descoperă rădăcinile răului care vin de la diavol, prin conducători, părinţi, profesori. Ziarele din 16 Mai, a.c. anunţau că, în Port Huron din Michigan, patru elevi, doi de 14 ani şi doi de 12, respectiv 13 ani, au pregătit un masacru în masă al colegilor şi profesorilor, prin împuşcarea în plin, cu ocazia unei adunări a şcolii, detonând apoi şi o bombă. Ambiţia lor era să depăşească masacrul de la Şcoala Colombine din Littleton, Colorado. Un alt recent masacru este cel din Conyers, Georgia, unde un copil de 15 ani a venit cu o puşcă în ziua de 20 Mai, dimineaţa, la ora când copiii veneau la şcoală, şi a descărcat-o în plin, fără vreo ţintă precisă, rănind şase elevi. Din fericire, nu a murit nici unul, medicii reuşind să-i salveze.

Pr. Gh. CALCIU

DEMONIZAREA AMERICII

Acesta este idealul unor copii crescuţi în morala şcolii ateiste americane, unde poţi vorbi de Marx, de Stalin, de Satan, dar în nici un caz de Hristos! Singurul şi supremul ideal al acestor copii fără credinţă, fără morală, fără măcar un ideal intelectual, este să întreacă masacrele făcute de americani în Serbia, cu bombe teleghidate, lansate împotriva ţăranilor, a orăşenilor, a copiilor şi a neputincioşilor, de la înălţimi uriaşe şi din avioane care nu pot fi atinse de nici un obuz! Cel puţin, copiii criminali din Colorado şi-au dat singuri pedeapsa, sinucigându-se...

În ultimul timp, se înmulţesc apelurile telefonice ale unor copii, prin care se anunţă în mod mincinos că o bombă a fost pusă în şcoală. Nu ne mirăm de fel, având în vedere minciunile preşedintelui Clinton, pe care Parlamentul american le-a declarat "greşeli de exprimare", ca şi minciunile actuale ale administraţiei SUA privind războiul din Serbia, care ar fi dus "din motive umanitare", pe când bombardarea refugiaţilor kosovari ar fi o minciună scornită de sârbi. În clipa în care se dovedeşte că piloţii americani i-au bombardat pe refugiaţi, întâmplarea este iarăşi o minciună sârbească! În sfârşit, când se dovedeşte, fără dubiu, că bombele americane au ucis zeci şi sute de persoane, totul este "o greşeală regretabilă", ca şi bombardarea Ambasadei chineze, a spitalelor şi a vechilor biserici sau mănăstiri, minciună pe care nimeni n-o crede, dar, ca şi în comunism trebuie preluată oficial şi declarată adevăr imbatabil!

În general, se caută să se explice acţiunile criminale în masă ale tinerilor prin boli mintale, prin exemplul rău al lui Hitler şi al naziştilor, prin apartenenţa la unele grupuri de violenţă, cum a fost Mafia Trencicoturilor Negre din Littleton, sau la "subculturi", cum le numesc ziarele, de categoria "goticului". Am asistat, pe calea televiziunii, la zeci de priveghiuri, de comemorări funerare, de discursuri, rostite de profesori, elevi, pastori şi conducători politici ai Americii, în special cu ocazia tragediei din Colorado. Aproape nici unul (şi, în special, oficialii) nu au mers la *rădăcina răului*, nu s-au vizat pe *ei înşişi* ca vinovaţi de dezastrul moral din inimile generaţiilor actuale de adolescenţi. Fiecare a căutat să vorbească la un nivel cât mai neutru, privind vina şi cauzele adevărate ale acestei stări de lucruri, urmărind să scoată cât mai multe efecte lacrimogene din întâmplarea macabră a asasinatelor şi, eventual, nişte rezultate pozitive privind numărul de voturi în viitoarele alegeri. Au venit cântăreţi care au cântat la pomenirea celor ucişi foarte frumos şi chiar lacrimogen - era, într-adevăr, tulburător ce se petrecuse - dar departe de adevărul cel mai dureros: *cauza crimelor, demonismul social,* rezultantă a acţiunilor demonice din societatea americană.

Pentru cel care priveşte cu atenţie la fapte şi la răsunetul lor în inimile ascultătorilor, în cele din urmă, tot adolescenţii au înţeles mai bine sensul mistic al celor întâmplate. Ei au fost singurii - nu poeţii-cântăreţi, nu părinţii, sau profesorii, nu oficialii, ci copiii de 14-18 ani - care au înţeles că inima tuturor copiilor este câmpul de luptă dintre bine şi rău, dintre Dumnezeu şi Satan, şi că liderii, profesorii, părinţii sunt responsabili de rezultatul acestei lupte şi de *cui* îi revine victoria. Unii dintre copiii au numit, cel puţin pe o parte din colegii lor ucişi, *martiri. Martir*, în sensul genuin al termenului, înseamnă cel care depune o mărturie (indiferent cât de scump plăteşte acest curaj) în favoarea unei credinţe bune. Cel puţin două fete dintre cei ucişi la Littleton, Colorado, au fost numite *mucenițe*. Să menţionăm că oficialii s-au ferit ca de foc de folosirea termenului.

(va urma)

Cetăţeni americani, am reuşit, în virtutea jurământului pe care l-am prestat, să alungăm monotonia din Biroul Ovar, să salvăm cu forţa marele popor albanez de micul popor sârb şi să creştem o admirabilă generaţie de criminali precoci. Şi vă asigur că acesta este numai începutul!

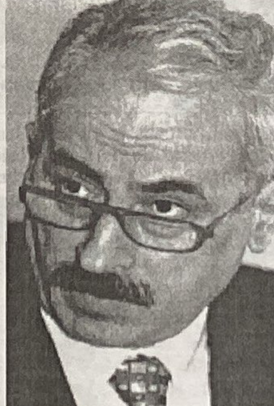
GENOCID DEMOCRAT

(urmare din pag. 2)

Pe vremea lui Ceauşescu, printr-o ipocrită morală comunistă oficializată, partidul unic aservit dictatorului reuşise - de bine, de rău - să ţină în subordine Securitatea; până în momentul în care slugile şi-au lichidat stăpânul, exterminându-ne apoi mai abitir pe cei scăpaţi cu viaţă, prin "liberalizarea" genocidului democrat...

STATUL ROMÂN SUFERĂ DE SIDA

Mafia este o structură parazitară. Ca o tenie, are nevoie de organismul unui stat viu, în interiorul căruia să trăiască şi pe seama căruia să prolifereze. În clipa în care acest organism moare, tenia-mafie caută un altul în viaţă, pe care să-l paraziteze. Statul român e pe moarte. Ca şi naţiunea noastră. Le ucide mafia securistă care - sub alibiul interminabilei "tranziţii" - instaurează *dictatura statului mafiot* prezidat *de facto* de Mugur Isărescu, Virgil Măgureanu, Petre Roman - adevăraţii preşedinţi ai României, de la care scârbitul Emil Constantinescu încă n-a preluat puterea, deşi s-a angajat cu

VASILE DEMOCRATOCTONUL
(un ţărănist pentru liniştea neocomuniştilor)

carte de muncă la Cotroceni... În statele de drept vii, existenţa mafiei este inevitabilă, dar aceasta nu parazitează întreaga structură statală, pentru că acolo există *anticorpii* care duc necontenita luptă dintre stat şi mafie. Statul român suferă însă de SIDA. Sistemul său imunitar, rezistenţa şi capacitatea de ripostă a autorităţilor sale faţă de ascensiunea mafiei *în locurile prea înalte*, nu mai funcţionează. În această situaţie, mai devreme sau mai târziu, este inevitabil ca alte state vii să-şi extindă administraţia (ordinea nebiruită de mafie) asupra teritoriului statului defunct...

Nu e nebun cine mănâncă şapte pite - spune un proverb - ci e nebun cine-i dă! Parafrazând, putem afirma că nu e nebună Ungaria, în care (pentru început!) "se mută" Comtim-ul, ci e nebună puterea mafiotă aflată la conducerea României, care din Decembrie '89 până în prezent continuă - printr-o iluzorie alternanţă democratică - să lichideze fără discernământ industria, agricultura, sistemul bancar transformând ceea ce mai rămâne din *România "în debuşeu pentru unele produse străine"*, după cum avertizează chiar recentul raport de activitate al S.R.I. În aceste condiţii, federalizarea României nu e decât procesul de firească descompunere, survenit în urma uciderii statului şi a naţiunii din interior, chiar de către cei ce mimează democraţia.

DIN NOU DESPRE PARADOXURILE DOMNULUI SORIN ALEXANDRESCU

Demostene ANDRONESCU

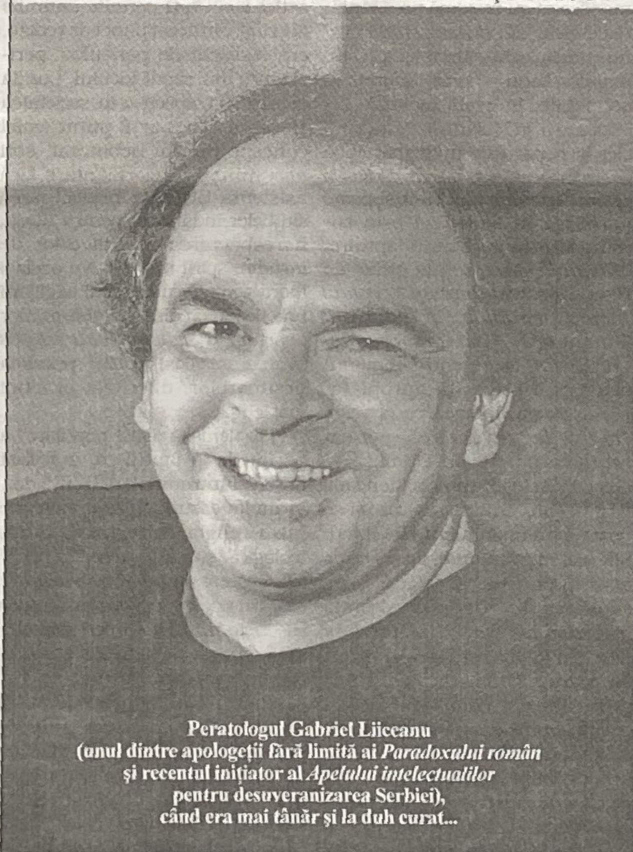
În numărul 5/101, din mai 1999, al revistei noastre, am prezentat critic cap. V, consacrat "Fenomenului legionar", al cărţii d-lui Sorin Alexandrescu *Paradoxul român*, apărute, în 1998 la Editura Univers, fără să ne fi referit în vreun fel la carte în ansamblul ei. O vom face în cele ce urmează, ţinând seama că şi o serie de cititori ne-au cerut acest lucru. Specificăm de la început că ne vom opri mai pe îndelete asupra capitolului I, cel consacrat făuririi României Mari, deoarece, în legătură cu această problemă, autorul emite nişte teorii care au darul de a ne pune pe gânduri. Pe celelalte, deşi interesante ca interpretare, le vom prezenta, din motive de spaţiu, doar foarte sumar.

Reamintim că lucrarea d-lui Sorin Alexandrescu a fost primită cu un deosebit interes de "o anumită parte" a elitei noastre intelectuale, fapt demonstrat atât cu ocazia lansării care a avut loc, în ziua de 4 decembrie 1998, la sediul Uniunii Scriitorilor, cât şi cu ocazia amplei dezbateri organizate pe marginea ei, câteva zile mai târziu, la sediul GDS.

Cartea începe cu o prefaţă scrisă de autorul însuşi, în care, după observaţia d-lui Alexandru Paleologu (*Adevărul literar şi artistic*, anul VIII, nr. 459, 9 martie 1999), "apare inutil evocarea unor structuralişti care erau complet străini de problemă, între care Derrida şi alţii...". Într-adevăr, din acest punct de vedere, prefaţa este cam stufoasă şi pare a degaja o oarecare preţiozitate, trădând astfel intenţia autorului de a-şi etala erudiţia. Cu toate acestea, consideraţiile sale metodologice şi de filosofie a istoriei rămân interesante, deoarece explică multe dintre concluziile "originale" la care ajunge el cu privire la perioada istorică pe care o studiază.

Mais où est le rire d'antan?

UN PARADOX ROMÂN ÎN CARNE ŞI OASE...

Peratologul Gabriel Liiceanu (unul dintre apologeţii fără limită ai *Paradoxului român* şi recentul iniţiator al *Apelului intelectualilor pentru desuveranizarea Serbiei*), când era mai tânăr şi la duh curat...

După prefaţă urmează un articol tradus din limba franceză, pe care autorul l-a publicat în 1976, în primul număr al revistei *International Journal of Rumanian Studies*, revistă care a apărut, începând cu acel an, în Olanda, şi care a fost fondată, după cât ne putem da seama, chiar de autor. Este de neînţeles de ce d-l Sorin Alexandrescu a inclus acest articol, scris cu aproape un sfert de secol în urmă, în cartea pe care o publică acum, deoarece acesta nu are nici o legătură cu subiectele pe care le abordează în această carte, în afară de titlu, care este acelaşi: *Paradoxul român*. În articolul respectiv, d-l Sorin Alexandrescu scotea în evidenţă situaţia precară a *Românisticii* (ştiinţă care se ocupă cu studiul culturii române) de acum un sfert de veac, făcând, cu această ocazie, şi unele interesante consideraţii de filosofie a culturii. Deci, nimic comun cu problematica propriu-zisă a cărţii.

Lucrarea începe cu prezentarea circumstanţelor istorice create de primul război mondial, care au permis românilor să realizeze Marea Unire. În capitolul I, intitulat "Construcţia României Mari", după ce sunt trecute, pe scurt, în revistă aceste circumstanţe, sunt prezentate etapele şi felul cum s-a realizat Unirea.

Trebuie să menţionăm de la început că acest studiu de istorie *nu se bazează pe documente primare*, ci este *o compilaţie* după alte lucrări. Chiar atunci când citează surse primare, le citează tot după alţii, lucru pe care l-am remarcat şi atunci când am prezentat capitolul V, consacrat fenomenului legionar. Deci, din acest punct de vedere, nici o originalitate. Original este d-l Alexandrescu în interpretările şi comentariile pe care le face pe marginea unor texte sau evenimente. În acest sens, în unele privinţe este chiar suspect de original. De exemplu, punând în discuţie problema legitimităţii actului unirii, dumnealui spune: "Deşi, cum am arătat mai sus, şi eu cred că atitudinea României a fost legitimă în fiecare din cele trei provincii, doresc să precizez că legitimitatea n-a fost în fiecare caz aceeaşi. Dimpotrivă, acest concept cunoaşte o contradicţie internă în legătură cu care, cred eu, s-a ajuns la o tăcere nejustificată, aproape vinovată". (p. 59).

Despre ce este vorba? Autorul introduce, în mod cu totul arbitrar, un principiu nou pentru legitimarea unirii, şi anume: *principiul* (sau cum îl numeşte dumnealui, *argumentul* sau *criteriul*) *statal*, pe care îl substituie insidios *principiului drepturilor istorice*. Dar să-i dăm cuvântul dumnealui, văzând cum îşi fundamentează această năstruşnică inovaţie: "Fundamental este faptul că Transilvania şi celelalte provincii vestice nu au făcut niciodată parte din statele româneşti Moldova şi Ţara Românească, pe când Bucovina şi Basarabia au făcut parte din Moldova... Concluzia este că Vechiul Regat, dorind unirea în 1918 cu Transilvania, Crişana, Maramureş şi Banat *nu avea argumente statale* pentru aceasta, pe când el *avea* aceste argumente în raport cu Bucovina şi Basarabia. Subliniez argumentele *statale*, pentru a le distinge de cele *istorice* în sens larg, neintrând în lunga dezbatere asupra continuităţii românilor pe aceste meleaguri. Reţin aici, deci, numai faptul că Vechiul Regat nu avea argumente statale pentru unirea cu provinciile vestice, chiar dacă românii aveau drepturi istorice pentru aceasta, pe când acelaşi Vechi Regat avea, în raport cu Basarabia şi Bucovina, *şi* drepturi istorice *şi* argumente statale. Din punct de vedere demografic, dimpotrivă, Vechiul Regat putea invoca majoritatea românilor în Transilvania şi Basarabia, dar nu şi în Bucovina. *Primul dezechilibru* este deci acela dintre factorul statal, favorabil României numai în cazul Basarabiei şi Bucovinei, şi factorul demografic, favorabil numai în cazul Transilvaniei şi Basarabiei. Sau restrângând discuţia... România îşi bazează legitimitatea unirii pe un *criteriu statal la est* (în raport cu Rusia) şi pe un *criteriu demografic la vest* (în raport cu Ungaria). Slăbiciunea argumentării româneşti a fost, şi încă este, faptul că ea nu este *uniformă în raport cu ambii vecini*" (p. 61).

Să o luăm sistematic. În primul rând principiile care au stat la baza formării statelor succesoare Austro-Ungariei şi Rusiei ţariste, deci şi României Mari, au fost două: *principiul drepturilor istorice* şi *principiul dreptului la autodeterminare*. Nu a invocat nimeni, niciodată, vreun argument sau criteriu statal asemănător celui pe care îl inventează acum, din nu ştiu ce motive (îmi place să cred că doar din dorinţa de a fi original), d-l Sorin Alexandrescu. Este adevărat, nici Transilvania, nici celelalte provincii vestice care s-au unit cu Vechiul Regat nu au aparţinut niciodată, statal vorbind, acestuia (poate doar în timpul efemerei uniri realizate de Mihai Viteazul), însă au aparţinut dintotdeauna românilor şi aceasta contează. Argumentul statal, aşa cum îl defineşte d-l Sorin Alexandrescu, dacă ar fi fost invocat, *nu* ar fi fost operant, *ci* ar fi complicat inutil lucrurile, unele teritorii în dispută aparţinând, în decursul istoriei, succesiv, mai multor state.

În al doilea rând, nu doar "Vechiul Regat a dorit în 1918 unirea cu Transilvania, Crişana, Maramureş şi Banat", cum spune dumnealui, ci *întreaga suflare românească*, mai ales cea din provinciile în cauză, a dorit cu ardoare acest lucru. Ecoul lozincii "Vrem să ne unim cu ţara!", clamate la Blaj în 1848, a dăinuit şi s-a amplificat în sufletele generaţiilor următoare, animându-i şi pe participanţii la Marea Adunare Naţională de la Alba Iulia din 1918. Dar d-l Sorin Alexandrescu este de altă părere, căci iată ce afirmă dumnealui: "Unirea a fost, de fapt, opera acelei *minorité agissante* care nu intră în schema mea: pătura cultă, mai ales urbană, românească. *Nu este clar în ce măsură ţăranii români au vrut, deliberat, unirea* [subl. n.]: ei s-au raliat, oarecum, cu entuziasm (în măsura în care şi-au exprimat acest entuziasm)" (p. 62). Şi mai departe: "Modul în care s-a realizat unirea, aşa cum cred că am arătat în acest articol, nu confirmă nici teza «luptei seculare a poporului român», nici cea a «norocului» românesc... Unirea nu a fost nici un proces organic, nici un act imperialist românesc, ori un complot parizian. Unirea s-a realizat printr-un complex de factori favorabili..." (p. 69).

Astfel de interpretări surprinzătoare au darul să scandalizeze nu numai pe "oamenii care se simt bine cu vulgata istoriografică naţională" (l-am citat pe d-l H.-R. Patapievici), ci şi pe istoricii serioşi, precum şi pe toţi aceia care şi-au asumat şi îşi asumă în continuare destinul "acestui neam fără noroc" (Mircea Eliade). Să fie oare o simplă coincidenţă faptul că asemenea răstălmăciri sunt puse pe piaţă tocmai acum, într-un moment când se agită fel de fel de idei autonomiste, federaliste etc. şi când se aud tot mai numeroase voci, mai mult ori mai puţin autorizate, care încearcă să ne convingă că principiile Tratatului de la Versailles sunt depăşite? Nu vreau să insinuez nimic, dar prea seamănă acest argument statal inventat de d-l Sorin Alexandrescu cu ideea vânturată de unguri că, vezi Doamne, ei sunt creatori de stat şi, ca atare, au dreptul să revendice acele teritorii peste

(continuare în pag. 11)

"FENOMENUL RELIGIOS POPULAR"

eseu de COSTION NICOLESCU

Una dintre problemele pe care antropologia religiei din Occident şi-a pus-o cu tot mai multă obstinaţie este aceea a *"fenomenului religios popular"* sau a *"religiei populare"*. Iată cum defineşte acest concept M. Meslin: *"fenomenul religios devine popular când el manifestă o adversitate la obiectivarea sistematică a credinţei religioase, când el este explozia afectivităţilor subiective şi când el înţelege să-şi ataşeze divinul la orizontul mental cotidian al omului: pe scurt, când el Îl umanizează pe Dumnezeu pentru a-L simţi mai apropiat şi când vrea să-I capteze puterea prin mijlocirea unor tehnici pe care le inventează"* (1). Această definiţie trebuie privită însă în contextul lumii catolice (şi a celei derivate din ea, cea protestantă) care a generat-o. Este cunoscută diferenţa între cele două învăţături, cea catolică şi cea ortodoxă, în felul de a concepe acţiunea mântuitoare a lui Hristos. Catolicismul consideră jertfa de pe Golgota ca având un caracter preponderent juridic: Hristos asumându-Şi păcatele întregii omeniri dă, prin jertfa Sa de pe Cruce, satisfacţie deplină Tatălui pentru neascultarea, vina şi supărarea pricinuită de protopărinţi în rai. O dată acest act împlinit, Dumnezeu - Hristos Se înalţă şi Se aşază într-o depărtare (undeva "*acolo sus*"), rămânând oarecum în espectativă. Harul este trimis în formă creată, de daruri strict delimitate, nu de energii necreate conlucrătoare cu omul. Protestantismul duce mai departe această concepţie izolaţionistă, susţinând predestinaţia, simplă sau dublă, în cadrul căreia rolul omului, în ceea ce priveşte mântuirea sa, este practic anihilat.

În concepţia ortodoxă, jertfa de pe Golgota nu închide problema mântuirii, ci, din contră, abia o deschide. O dată prin anihilarea vinei primordiale. În al doilea rând prin faptul că deschide cu adevărat omului calea spre mântuire prin împlinirea voii divine. În această luptă pentru dobândirea mântuirii, omul trebuie să-şi manifeste opţiunea, voinţa, lucrând sinergic cu Dumnezeu. Între Dumnezeu şi om lucrează, ca un flux continuu, această ploaie de aur a energiilor necreate, care se cer captate şi care permit o comunicare mai intimă cu Dumnezeu şi un acces la o cunoaştere mai directă a Lui. De aceea în lumea ortodoxă acea *"adversitate"*, cum o numeşte Meslin, este mult, mult atenuată, datorită unei duble tendinţe: aceea a Bisericii de a-şi subsuma manifestările populare şi aceea a poporului de a-şi şlefui practicile conform învăţăturilor dogmatice şi canonice ale Bisericii, astfel încât ele devin suportabile şi tolerabile unele altora, nu arareori îmbogăţindu-se reciproc. Acest lucru nu este, de altfel, un dat absolut al ortodoxiei româneşti, numai că în cadrul ei s-a manifestat cu maximă pregnanţă. Astfel încât *"afectivitatea subiectivă"* nu este explozivă, ci bine temperată, manifestându-se prin tandreţe şi sobrietate, în egală măsură. De asemenea, în Răsărit distanţa între cler şi popor este mult mai mică decât în Occident. *"De la vlădică la opincă"* este o distanţă care se poate parcurge în mod real prin comunicare şi împreună-făptuire. *"Divinul"* este propus chiar de Biserică pentru a constitui *"orizontul mental cotidian al omului"*. Dumnezeu, *"Lumina cea neapropiată"*, este pentru românul ortodox o prezenţă apropiată, participativă. În ceea ce priveşte *"tehnicile inventate"* pentru captarea puterii lui Dumnezeu, chiar dacă ele sunt practicate relativ larg, despre *"inventarea"* lor nu se poate spune mare lucru, ele venind, adesea, de dinainte de puterea noastră practică de detecţie şi de explicare. În orice caz, situaţia fenomenului religios se prezintă diferit în lumea ortodoxă în raport cu cea occidentală, catolică sau protestantă, căci în Răsărit creştinismul se manifestă, în modul cel mai autentic, şi astăzi ca o religie a poporului, a oamenilor simpli, fără de care nici măcar nu i s-ar putea concepe existenţa. De aceea, la o analiză atentă, se poate constata cum criteriile dogmatice, nu prin conceptualizare, dar prin trăire autentică la nivelul popular, separă destul de clar şi de precis superstiţiile. Pe unele le transformă (în ceea ce priveşte caracterul lor), anulându-le ca superstiţii şi asimilându-le, iar pe altele delimitându-le de cadrul religios, exilându-le în afara manifestărilor religioase, unde-şi continuă o existenţă periferică şi facultativă, cel mai adesea, deşi extrem de persistentă. Nu toate manifestările credinţei au aceeaşi încărcătură existenţială şi nici măcar aceeaşi implicaţie în viaţa societăţii săteşti. Unele sunt vitale, normative, iar abandonarea sau chiar neglijarea lor era de neconceput în societatea tradiţională. Abaterile erau taxate sever, astfel încât a-ţi permite anumite libertăţi, din acest punct de vedere, era deosebit de periculos, periclitând, din capul locului, poziţia persoanei respective în societatea sătească. Nu s-ar fi putut astfel concepe un om nebotezat, soţi necununaţi, înmormântare fără asistenţa Bisericii, neefectuarea slujbelor îndătinate pentru morţi, nerespectarea interdicţiilor de înrudire spirituală etc. Nu acelaşi lucru se petrece în cazul neglijării practicilor, credinţelor, obiceiurilor aparţinând *"fenomenului religios* (sau parareligios) *popular"*: primirea ursitoarelor, diferitele practici magice ş.a.

Problema "religiei populare" a pornit de la faptul că ar fi fost observată nu numai o diferenţă, dar, în multe cazuri, chiar o tensiune între religia *"integrală"*, pură, teologică, şi cea *"practică"* a poporului, care ar simţi nevoia să-i adauge practici neconforme cu învăţătura Bisericii, practici cu cert caracter superstiţios, de provenienţă precreştină sau extracreştină.

Raoul Manselli îşi dezvoltă analiza *"fenomenului religios popular"* pornind de la opoziţia, care lui Isambert i se pare pertinentă, între religia populară şi religia savantă (2). La rândul lui, Jean Séguy distinge trei tipuri de religie:

- reaua credinţă sau superstiţia;
- credinţa sincretică sau *"quasi neo-religia"*;
- credinţa tradiţională.

Dintre acestea, primele două ar trezi reacţia şi combaterea din partea *"religiei oficiale"* (3).

Considerăm că în Răsăritul ortodox, în orice caz în ceea ce-i priveşte pe români, opoziţia pe care o vede J. Cl. Schmidt între Biserică şi *"cultura folclorică"*, opoziţie în care, susţine el, cea din urmă rezistă celei dintâi fie prin inerţie, fie de o manieră activă (4), nu este atât de pregnantă. Aici *"cultura folclorică"* se dăruieşte Bisericii, se pliază ei şi rezistenţa sa este, în fapt, o persistenţă, în ciuda unor componente cu caracter evident de superstiţie. Superstiţia supravieţuieşte periferic, existând conştiinţa clară a ilicităţii ei, a faptului că reprezintă o completare, dar prin încălcare, a credinţei normale, drepte. Astfel încât, practic, nu distingem în lumea satului românesc, care a constituit societatea fundamentală la noi până în epoca contemporană, două religii, una *"oficială"* şi una *"populară"*. Ar fi greu de operat la români, cel puţin pentru perioada clasică, cu ajutorul acestor concepte ale lui Isambert de *"religie savantă"* şi *"religie populară"*. Chiar dacă admitem în mănăstiri, care au jucat rolul unor focare de cultură, existenţa unei *"religii savante"*, se poate observa că ea s-a exercitat în cea mai strânsă legătură cu poporul credincios şi, pe cât cu putinţă, pe deplinul înţeles al acestuia.

<u>Note</u>

(1) M. Meslin, "Le phénomène religieux populaire", în *Les religions populaires*, Colloque international 1970, Québec, Presses de l'Université Laval, 1972, p. 7, *apud* François-André Isambert, *Le sens du sacre (fête et religion populaire)*, Les Editions de Minuit, Paris, 1982, p. 22.

(2) R. Manselli, *La religion populaire du Moyen Age, problèmes de méthode et d'histoire*, Montréal, Institut d'études medievales, Paris, Vrin, 1975, p. 16, *apud* François-André Isambert, *op. cit.*, p.72.

(3) Jean Séguy, "Langue du peuple et piété du vulgaire: un exemple occitan au grand siècle", în *Recherche et religions populaires*, Colloque international 1973, Montréal, Ballarmin, 1976, p. 50, *apud* François-André Isambert, *op. cit.*, p. 37.

(4) J.-Cl. Schmidt, "Religion populaire et culture folklorique", în *Annales, économies, sociétés, civilisations*, septembre-octobre 1976, pp. 941-953, *apud* François-André Isambert, *op. cit.*, p. 34.

DIVINA COMEDIE

a lui Dante Alighieri
într-o nouă versiune românească
de Răzvan Codrescu

Închin cu smerenie această tâlmăcire memoriei ilustrului romanist şi dantolog ***MARIAN PAPAHAGI***

În al patrulea brîu al celui de-al optulea cerc sînt osîndiţi cei ce s-au îndeletnicit cu ghicitoria şi alte soiuri de vrăji. Pedeapsa lor este să umble de-a-ndoaselea, cu capul răsucit spre spate. Printre cei pe care Vergilius îi arată lui Dante (parte personaje mitologice, parte personaje reale) se numără şi vrăjitoarea Manto, căreia Vergilius îi acordă o atenţie deosebită, deoarece, conform tradiţiei, ea este întemeietoarea oraşului Mantua (Mantova), locul de origine al poetului latin.

Cîntul abundă în descrieri şi nume geografice sau mitologice, uneori foarte anevoie de redat în traducere. Am încercat să nu le deformez prea tare şi să nu le omit (un singur nume propriu din original nu se regăseşte în versiunea de mai jos: *Calcante*, din versul 110; un altul a fost păstrat numai în parte: «Bonatti» pentru *Guido Bonatti*, din versul 118). Notele finale previn posibilele nelămuriri.

Gravura care însoţeşte textul îi aparţine lui Mac Constantinescu.

INFERNUL
Cîntul douăzeci

1 De-o altă caznă-a stihui se cade,
temei punînd la cîntul douăzeci
din cartea osîndiţilor noroade.
4 Să desluşesc mă încordasem deci
cîte prindeau din hău a se vădi,
muiate-n plînsul necurmat în veci;
7 şi-nlăcrimată, fără a vorbi,
văzui trecînd o ceată-n pasu-n care
pe-un mort la groapă îl petrec cei vii.
10 Plecînd spre ea privirea-mi scrutătoare,
mă minunai să văd cum răsucit
şi-avea spre spate gîtul fiecare,
13 ţinîndu-şi chipul dinapoi cîrmit,
de-a-ndoaselea umblau cu silnicie,
fiindu-le firescul mers oprit.
16 Poate damblaua doară, cine ştie,
să mai sucească-aşa pe oarecine...
Eu n-am văzut şi nici nu cred să fie.
19 De Dumnezeu mintos şi treaz te ţine,
tu singur, cititorule, socoate
ce tulburare s-a iscat în mine
22 văzînd de-aproape în ce hal se poate
suci al nostru chip, încît să-şi ude
cu propriul plîns chiar părţile din spate!
25 Plîngînd şi eu, proptit de stînci, se-aude
deodată glasul celui ce mă poartă:
"Te-asemeni, încă, minţilor zălude?
28 Pe-aci trăieşte mila cînd e moartă:
ce-i mai smintit decît a vrea lumeşte
divina judecată să se-mpartă?
31 Hai, nalţă-ţi capul, nalţă-l şi priveşte
la cel pe care ţarna-l înghiţi,
pe cînd tebanii-i tot strigau: «Fereşte,
34 Anfiarau! Ne laşi luptînd pe-aci?»,
şi nu-ncetă-n adînc să se pogoare
pînă la Minos, tartorul ce-l ştii.
37 Piept îşi făcu, priveşte-l, din spinare:
rîvnind prea mult să vadă înainte,
cată-ndărăt, cu ochi şi cu picioare.
40 Şi la Tiresias poţi să iei aminte,
ce din bărbat se prefăcu-n muiere
şi pe de-a-ntregul deveni altminte,
43 ca mai apoi, în plină-mperechere,
pe cei doi şerpi lovindu-i, să primească
la loc a bărbăţiei lui putere.
46 Iar cel ce-n burta-i dă să se proptească
e-Aronte, care-n munţi, la Luni, unde
se suie carrarezul să cosească,
49 în grota lui s-a fost putut ascunde,
prin marmuri albe, slobod a scruta
şi ceru-nalt, şi mările afunde.
52 Iar cea ce nu vrea sînii a-şi trăda,
ci-i tăinuieşte-n coama despletită,
să nu-i vezi părul smoc pe pielea sa,
55 aceea Manto-a fost, ce rătăcit-a
pîn' ce-a ajuns pe unde-s eu născut;
să-ţi spun povestea-i ghes îmi dă ispita.
58 Cînd tată-său din viaţă s-a trecut
şi a lui Bac cetate fu-nrobită,
ea-n pribegie mult a petrecut.
61 E-o apă în Italia-mi iubită –
pe unde Alpii-nchid nemţeasca ţară,
pe la Tiralli – ce-i Benac numită.
64 Izvoare mii, cu unda lor sprinţară,
din Garda-n Val Camonica străbat
tot Apeninul şi spre lac coboară.
67 Şi-i un ostrov pe-acolo, minunat,
din Brescia, Trent, Verona să se-adune
vlădicii-n el, la slujbă sau la sfat.
70 Peschiera, cea cu ziduri mari şi bune,
se-nalţă, unde-i ţărmul mai teşit,
brescianii şi bergamezi ţinînd în strune.
73 Şi-acolo, cîtă apă n-a răzbit
Benacului să i se verse-n poale,
se face rîu pe şesul înverzit,
76 şi unde prinde-n jos să-şi taie cale,
de-acolo-i Mencio, nu Benac numită,
iar Padu-o-nghite la Governo-n vale.
79 Nu curge mult şi iat-o-mpotmolită
într-un islaz mustind de smîrcuri rele,
ce vara-i cuib de molimă cumplită.
82 Bătînd fecioara locurile-acele,
aflâ-ntre mlaştini şi pămînt uscat,
dar om sau holdă nu-ntîlni în ele.
85 Fugind de oameni, ea s-a aşezat
cu sclavii-acolo, multe vrăji făcînd,
şi-şi duse traiul pînă-a răposat.
88 Cei risipiţi prin preajmă oarecînd
s-au strîns apoi în locu-acela tare,
de strajă smîrcul împrejur avînd.
91 Pe-acel mormînt zidiră aşezare,
şi-uitînd de sorţi, ei Mantua-o chemară,
în cinstea primei descălecătoare.
94 Fu mult norod în ea odinioară,
pînă ce Pinamont, prin viclenie,
pe Casalodi-l azvîrli afară.
97 Aminte ia şi altfel de-o să fie
s-auzi cîndva obîrşia vetrei mele,
ce-i drept şi ce-i minciună să se ştie".
100 Iar eu: "Maestre, vorbele-ţi fidele
atît mă-ncing încît scorniri străine
tăciune stins ar fi pe lîngă ele.
103 Dar zi-mi de-n gloata care-ntruna vine
zăreşti cumva vreo umbră mai de soi,
căci taina lor mă macină pe mine".
106 Îmi spuse-atunci: "Cel căruia şuvoi
îi cade barba pe spinarea sură
fu, cînd plecară grecii la război
109 şi-n loc doar prunci ne-nţărcaţi stătură,
augur ce semn în Aulida-a dat
şi-odgoanele dintîi tăiate fură.
112 Pe-acest Euripil l-am fost cîntat
în tragedia mea, cum bine ştii,
căci rînd cu rînd din ea te-ai înfruptat.
115 Iar celălalt, cu şolduri pirpirii,
Michele Scotul fu, ce meşter mare
în fel şi chip de vrăji se dovedi.
118 Bonatti-n urmă-i; şi Asdente, care
la piei şi sfori ar vrea să fi rămas,
dar e-n zadar tîrzia-i remuşcare.
121 Le vezi şi pe-amărîtele ce-au tras
mai mult la vrăji decît la ac sau fus,
arzînd momii sau ierbi fierbînd în vas.
124 Dar s-o pornim, că-n cumpăna de sus
pe la Sevilla peste mare-nclină
Cain cu spinii-n mînă, spre apus.
127 Şi cum ieri noapte fuse lună plină,
să-ţi aminteşti că ea cîndva te scoase
din negura pădurii la lumină".
130 Aşa vorbindu-mi, după el mă trase.

NOTE

Versul 26: Glasul lui Vergilius.

Versurile 28-30: În original: *Qui vive la pietà quand' è ben morta: / chi è più scellerato che colui / ch' al giudicio divin passion porta?* Dacă în lume mila e o virtute, în Infern ea n-are îndreptăţire, căci cei osîndiţi acolo îşi merită pedepsele rînduite de Justiţia absolută.

Versul 34: Anfiaraos – rege al Argosului şi ghicitor, fulgerat de Zeus în războiul contra Tebei, unde îl înghiţi pămîntul, cum el însuşi prevăzuse, fără a se putea sustrage destinului.

Versul 36: Vezi Cîntul V, v. 4 şi urm.

Versul 40 şi urm.: Tiresias – ghicitor teban (pentru legenda lui, vezi Ovidiu, *Metamorfoze*, III).

Versul 47: Aronta – prezicător etrusc ce a prevăzut victoria lui Cezar asupra lui Pompei. Luni – veche cetate etruscă din Alpii Apuani, în apropierea căreia a luat fiinţă localitatea Carrara.

Versul 55: Manto – ghicitoare şi vrăjitoare faimoasă, fiica lui Tiresias (vezi mai sus), fugită din Teba după moartea tatălui ei.

Versul 59: *La città di Baco* este Teba, închinată zeului Bachus şi căzută pradă tiranului Creon.

Versul 62: «nemţeasca ţară» – în original: *Lamagna*.

Versul 63: *Benaco* – vechea denumire a lacului Garda (în antichitate: *Benacus*).

Versul 66: Este vorba de grupul Alpilor Penini (*le Alpi Pennine*), iar nu de Appenino, care n-are ce căuta în context.

Versurile 67-69: Punct în care se întîlnesc hotarele celor trei dioceze: Brescia, Trento şi Verona. Poate fi vorba despre *Isola dei Frati*, astăzi numită Lecchi.

Versul 82: Este vorba de Manto (în original: *la vergine cruda*).

Versul 92: Era obiceiul ca denumirea unei noi cetăţi să fie bazată pe consultarea sorţilor (augurilor).

Versurile 95-96: Pinamonte de' Bonacolti îl sfătuise pe Alberto da Casalodi să-i alunge din Mantova pe toţi nobilii răzvrătiţi, iar apoi, profitînd de tulburările produse, a uzurpat el însuşi conducerea oraşului (1272-1291).

Versul 108: Este vorba de războiul pentru cucerirea Troiei.

Versurile 110-111: Augurul Eurypylos a fost cel care, împreună cu Calchas/Calcante (menţionat în original: *... e diede punto con Calcanta / in Aulide a tagliar la prima fune*), a indicat momentul optim al plecării flotei greceşti spre Troia.

Versul 113: Vergilius a pomenit episodul în *Eneida* (cartea II, v. 114 şi urm.), pe care o numeşte aici *l'alta mia tragedia* (pentru Dante, «tragedie» este orice compoziţie poetică în stil nobil şi solemn).

Versul 116: Michele Scotul – traducător al lui Aristotel din limba arabă, dar şi astrolog la curtea lui Frederic II.

Versul 118: Guido Bonatti – astrolog din Forlì (sec. XIII), autor al unor apreciate scrieri în domeniu. *Asdente* – porecla meşterului pantofar Benvenuto din Parma, devenit magician.

Versul 126: În petele lunare, fantezia populară îl vedea pe Cain purtînd un mănunchi (*fascia*) de spini. Întreg pasajul se referă la luna care stă să apună.

Paul EVDOKIMOV

FEMEIA ȘI CUVÂNTUL:

INTRODUCERE

Cugetarea noastră se bazează pe știința biblică și patristică despre om și pe spiritualitatea Bisericii Ortodoxe. Conform imaginii luminoase prezentate de Sfântul Pavel, Biserica, "trupul bine alcătuit și bine încheiat, prin toate legăturile care îi dau tărie, își săvârșește creșterea, potrivit lucrării măsurate fiecăruia dintre mădulare, și se zidește întru dragoste" (*Ef.* 4, 16). Conținutul acestui text se referă la harismele, adică darurile pe care fiecare le primește pentru a sluji întregului bisericesc, înlăuntrul căreia fiecare este legat de celălalt. Este vorba, deci, de *realitatea harismatică a sufletului omenesc*. În decursul istoriei, ruperea echilibrului componentelor ființei umane a permis formularea cu ușurință a falselor probleme în acest domeniu. O astfel de problemă este și cea a femeii: luând-o în discuție fără a o raporta la propria-i existență, bărbatul se autoizolează, nu se mai alimentează de la izvoarele limpezi ale vieții, se prevalează de condiția lui și se dovedește anacronic. Într-o lume fundamental masculină, în care totul este pus sub semnul patriarhatului, bărbatul, înarmat cu propria sa înțelegere, raționalizează sufletul și existența, pierde legătura cosmică reală cu cerul și cu natura, dar și cu femeia, taină complementară a existenței lui. Eliminând metafizica și mistica pentru că îl incomodează, lunecând către abstracțiunile cerebrale, el vede închizându-se înaintea sa dimensiunea profunzimii, aceea a Duhului Sfânt. Trasează cu precizie marile artere ale civilizației, unde locul femeii este cel al unei ființe minore. Prin instinctul egocentric de apărare, bărbatul supune femeia, temându-se de ea ca de o putere malefică, amenințare permanentă a libertății sale. Ea va fi supusă puterii supreme a *stăpânului*, autorității indiscutabile a bărbatului. Principiul solar, al limpezimii, este întruchipat în el. Principiul binelui creează ordinea, lumina și bărbatul; principiul rău creează haosul, tenebrele și femeia - afirmă maxima pitagoreică. Bărbatul încearcă să se afirme depășind tot ceea ce îl limitează. Orice femeie este însă o limită, căci este *o alta*: ea instituie *alteritatea*. Bărbatul o consideră un fel de temniță, pentru că îi îngustează orizonturile și îi îngrădește spiritul. Conștiința colectivă elaborează mituri false. Și iată cum femeilor creștine de astăzi li se aplică încă prescripțiile rituale elaborate în epoca rabinică, în care răsună rugăciunea: "Fii binecuvântat, Adonai, Tu Care nu m-ai creat femeie"! Complexul lui Adam, specific masculin, se regăsește în aceste cuvinte: "Femeia este cea care mi-a dat să mușc din fructul păcatului". Înfăptuirea revoluției prin Evanghelie are nevoie de o perioadă îndelungată de timp; chiar și discipolii lui Hristos s-au arătat surprinși văzându-L vorbind cu o femeie (*In.* 4, 27)!

HARISMELE FEMEII

Femeia are felul său de a fi, propriul său mod de existență, capacitatea de a-și împleti ființa în relația personală cu Dumnezeu, cu ceilalți și cu ea însăși. În ciuda alterărilor istorice cărora și femeia le cade victimă, ea păstrează în adâncul ființei ei taina firii și a harismelor proprii, taină desemnată de Sfântul Pavel prin "văl", simbol uimitor de bogat, semn evident al *sacrului*. Marea Desfrânată a Babilonului (*Apoc.* 17, 5) profanează și degradează însă feminitatea, înțeleasă ca esență religioasă a femininului. Ea sfâșie vălul, se dezbracă, renunță la taina feminină, la *fiat*-ul adresat eternei sale modernități[1]. Or, tocmai aceasta este taina pe care trebuie să o pătrundă fiecare, pentru a citi în ea propriul său destin, vocația, harismele sale. Prezentarea biblică a primei monade umane, Adam-Eva, descrie modelul original al desființării principiilor complementare. Căderea le polarizează și, de atunci, ele sunt fie *contrarii* aflate în luptă, fie *alterități* care se acceptă și se completează, spre a alcătui astfel un "om nou" în Hristos. Bărbatul, în cea mai mare măsură *exteriorizat*, își depășește propria ființă. Harisma sa de expansiune îi orientează privirea dincolo de propria-i persoană. El umple lumea de energiile sale creatoare; se impune ca stăpân și cuceritor, inginer și constructor. O primește alături de el pe femeie, ajutorul său. Ea îi este în același timp logodnică, soție și mamă. Fiind mai *interiorizată*, femeia se simte în largul său trăind în limitele propriului suflet, cu care, printr-o prezență strălucitoare, umple lumea. "Slavă a bărbatului" (*I Cor.* 11, 7), ea se aseamănă, în curăția ei luminoasă, unei oglinzi care reflectă chipul acestuia, i-l descoperă și prin aceasta îl îndreaptă/corectează. Astfel, ea îl ajută pe bărbat să se înțeleagă și să-și îndeplinească sensul propriei existențe. Ea face acest lucru urmându-și propriul destin; căci, prin femeie, bărbatul *devine* cu mult mai multă ușurință *ceea ce este* de fapt. Cuvântul Sfântului Petru (*I Pt.* 3, 4) este adresat oricărei femei și el conține o întreagă Evanghelie a femininului referitoare la *maternitatea spirituală*. Acest text definește cu precizie harisma fundamentală a femeii: nașterea în inima ei a omului lăuntric, *homo cordis absconditus*. Bărbatul este în cea mai mare măsură tentat să nu se intereseze decât de propriu-i scop; instinctul matern al femeii, însă, ca și la nunta din Cana (*In.* 2, 1-10), descoperă imediat setea de spiritual, chiar și pe aceea a bărbaților, și găsește izvorul euharistic pentru a o potoli. (Părinții Bisericii vedeau în minunea din Cana Galileii - preschimbarea apei în vin - o imagine a Euharistiei). Raportul ființial mamă-copil face ca femeia, *Eva*, "izvor de viață", să vegheze asupra oricărei ființe, să protejeze viața și lumea. Harisma "maternității" sale interiorizate și universale o îndreaptă pe oricare femeie către cel înfometat și către cel nevoiaș, surprinzând admirabil esența femininului: fecioară sau soție, orice femeie este mama *in aeternum*; "caracterul sacramental" este înscris chiar în sufletul ei. Părțile lui componente o predispun la a "cloci" tot ce-i iese în cale, la a descoperi chiar și în ființa cea mai virilă și mai puternică un copil slab și fără apărare. Dacă am defini dragostea masculină, "a iubi" înseamnă "a avea nevoie"; pentru femeie, "a iubi" înseamnă "a satisface nevoia", a-i ieși în întâmpinare și a-i răspunde. Iisus, văzând-o pe mama Sa, iar în apropierea ei pe ucenicul pe care îl iubea, i-a spus: "Femeie, iată fiul tău!" - cuvânt fundamental, care face din Fecioara Maria chip al Bisericii-Mamă, iar din orice femeie o existență eclezială. Pururea-fecioria, pururea-feminitatea derivă din pururea-maternitate, model al acelei *Magna Mater* din mitologiile tradiționale.

VALOAREA RELIGIOASĂ A FEMININULUI

Luptător, aventurier, constructor, bărbatul nu are imprimată în fire paternitatea. Un vechi text liturgic proiectează asupra maternității Fecioarei lumina paternității divine: "Tu L-ai născut pe Fiul fără tată, Fiul născut din Tată fără mamă". Maternitatea Fecioarei este astfel întruchiparea umană a Paternității divine. Această ordine explică de ce principiul religios al dependenței de lumea de dincolo, al receptivității, al comuniunii sunt exprimate în mod direct prin femeie: sensibilitatea specifică pentru duhovnicesc se află mai degrabă în *anima*[2]. Sufletul feminin este mai apropiat de izvoare, de origini, de geneză. Biblia ridică femeia la rangul de organ al receptivității duhovnicești a naturii umane. De fapt, promisiunea mântuirii a fost făcută femeii, ea este cea care primește Buna Vestire, ea este cea căreia Cel înviat i se arată mai întâi; femeia "înveșmântată în soare" este cea care simbolizează Biserica și împărăția cerească în *Apocalipsă*. De asemenea, imaginea miresei și a logodnicei sunt cele alese de Dumnezeu pentru a exprima dragostea Sa pentru om și natura nupțială a comuniunii cu acesta. Și, lucrul cel mai important, întruparea se înfăptuiește în firea feminină a Fecioarei: ea este cea care îi dă Cuvântului carnea și sângele său. Paternității dumnezeiești, caracteristice ființei divine, îi răspunde în mod direct *maternitatea feminină, ca specific religios al naturii umane*, capacitatea sa de receptare a divinului. Scopul vieții creștine este să transforme sufletul oricărui om într-o "mamă", într-o existență orientată spre taina Întrupării: "până ce Hristos va lua chip în voi" (*Gal.* 4, 19). Sfințirea este chiar acțiunea Duhului Care lucrează nașterea minunată a lui Hristos în adâncimile sufletului. De aceea, întruparea simbolizează și exprimă harisma oricărei femei de a naște pe Dumnezeu în sufletele răvășite: "Cuvântul se naște totdeauna nou în inimile oamenilor", spune *Epistola către Diognet*. Pentru Sf. Maxim Mărturisitorul, misticul este acela în care se naște Domnul. Când dorește să definească paternitatea sa spirituală, Sf. Pavel se folosește de imaginea maternității: "sufăr durerile nașterii".

EXISTENȚA FEMEII ȘI VOCAȚIA SA

Biblia o prezintă pe femeie ca "loc" consacrat întâlnirii dintre Dumnezeu și om. Dacă masculinul participă la întrupare prin tăcere, în persoana dreptului Iosif, femeia este, dimpotrivă, cea care pronunță *fiat*-ul din partea tuturor. *Fiat*-ului creator al Tatălui[3] îi răspunde smeritul *fiat* al "roabei Domnului". Hristos nu putea să ia carne și sânge de om dacă Umanitatea-Maria nu i le-ar fi oferit *de bunăvoie* în dar, ca pură ofrandă. Fecioara este punctul de întâlnire, spațiul convergenței celor două *fiat*-uri. Chip al Bisericii, Fecioara întruchipează principiul eclezial al protecției materne; orantă, ea este însăși rugăciunea Bisericii, cea care mijlocește. În limba greacă, feciorie înseamnă integritate și integrare, chiar putere de a uni. O veche rugăciune liturgică cere Preacuratei Născătoare de Dumnezeu: "leagă prin dragostea ta sufletul meu", din mulțimea cugetelor mele fă să izvorască unitatea, sufletul. Această integrare este singura capabilă să oprească lucrarea de dezintegrare căreia i se dedică geniul masculin modern. În realitate, mântuirea depinde de "eternul matern". Putem înțelege puterea sa mântuitoare dacă înțelegem că Eva nu în calitate de exponentă a "sexului slab" a fost ispitită. Dimpotrivă, a fost sedusă pentru că este cea care întruchipează principiul integrării religioase a naturii umane; atinsă în inima sa, acesta cedează imediat. Adam o urmează docil ("femeia mi-a dat să mănânc"), neopunând nici o rezistență, nepunând nici o întrebare. Lăsat în propria-i grijă, bărbatul se rătăcește în infinitul abstracțiunilor sale, în tehnici perfecționate ale înjosirii; degradat, el devine degradant, ajungând să creeze o lume care corespunde axiomelor sale dezumanizante. Masculinul este în agonie.

Bărbatul se prelungește în lume prin unealtă; femeia, prin dăruirea de sine. În adâncul sufletului său, ea este legată de ritmurile naturii. Dacă "a acționa" este ceva propriu bărbatului, femeia este legată de "a fi", iar acesta este tocmai modul prin excelență religios de existență. Bărbatul creează știința, filosofia, arta, dar tot el este cel care deformează totul, printr-o periculoasă obiectivizare a "adevărului organizat". Femeia se află la polul opus oricărei obiectivizări, căci punctul său forte nu este creația, ci nașterea. Ea este, prin firea sa, elementul care atenuează orice abstracțiune, pentru a recentra valorile și a face să se manifeste corect cuvântul masculin. Instinctiv, femeia va apăra întotdeauna primatul existenței asupra teoreticului, al operativului asupra speculativului, al intuitivului asupra discursivului. Ea posedă darul pătrunderii directe în viața celuilalt, aptitudinea de a sesiza imperceptibilul, de a descifra destinul. Să protejeze ca mamă lumea bărbaților, să o

1. *Fiat*, "să fie" (în lb. lat.); aluzie la răspunsul Fecioarei către îngerul Bunei Vestiri: "Iată roaba Domnului. Fie mie după cuvântul tău!" (*Lc.* 1, 38).

2. *Anima*, "suflet"; cuvânt latinesc de genul feminin, din care a ieșit românescul "inimă".

3. "Și a zis Dumnezeu: Să fie lumină!" (*Fac.* 1, 3 și urm.).

VOCAȚIA RELIGIOASĂ A FEMEII

curățească prin feciorie, dăruindu-i un suflet (sufletul său) - iată vocația femeii, fie ea călugăriță, soție sau celibatară. *Bărbatul, orientat spre exterior*, există în afara propriei persoane, în proiecția exterioară a geniului său de a stăpâni lumea; *femeia, orientată spre interior*, este absorbită de existența ei, de existență în general. Femininul se manifestă la nivelul structurii ontologice, nu este act, ci pură ființare (*esse*), sânul creației. Aceasta este manifestarea Sfințeniei, sfințenia firii insuportabilă pentru demoni; nu acționând, ci prin sfințenia sa, femeia "zdrobește capul șarpelui". La Heraclit "războiul este tatăl oricărui lucru"; dimpotrivă, "armonia, înțelegerea este mama oricărui lucru". *Tatăl-război* este simbolizat prin *arc*, iar *Mama-simfonie* prin *liră*. Or, lira, s-ar putea spune, este arcul sublimat, arcul cu mai multe coarde; în locul morții, ea cântă viața. Astfel, masculinul luptător, sângeros, poate fi acordat prin feminin și schimbat în viață, în cultură, cult, liturghie dreptmăritoare.

SIMBOLURILE ȘI ISTORIA

Didascalia leagă ființial femininul de taina Duhului Sfânt: "Diaconul are locul lui Hristos și voi îl iubiți; diaconițele, pe cel al Duhului Sfânt; deci respectați-le!". De aceea, în simbolistica adunării liturgice, femeia este numită "altar" și simbolizează rugăciunea. Imagine a sufletului în contemplație, ea este *fire umană devenită rugăciune*. În cunoscuta frescă a Sfântului Calist, bărbatul întinde mâna deasupra plinirii ofrandei și episcopul, sfințitorul, este cel care acționează, slujește. În spatele său se află oranta, femeia în rugăciune, jertfa pură, darul total. În virtutea harismei sale de ocrotire, ea înalță viața, lumea, bărbatul, orientându-le toate către Dumnezeu. Ea se află sub semnul Duhului Care "clocește" - termen ebraic al referatului creației, semn al Paracletului, Avocat și Mângâietor. Hirotonia, episcopatul și preoția întruchipează funcția masculină a mărturisirii: episcopul atestă validitatea mântuitoare a tainelor și posedă puterea de a le celebra. El are harisma de a veghea asupra curăției tezaurului credinței și apără puterea pastorală. Slujirea femeii aparține preoției împărătești feminine, nefiind o funcție atribuită, ci un dat al firii sale. Slujirea ierarhică (preoția) nu se numără printre harismele sale, pentru că ea ar trebui să-și trădeze propria fire. În orice caz, vocația personalizată în Fecioara Maria nu este inferioară, ci pur și simplu *diferită*. Spiritualitatea monahală este, în cazul acesta, foarte lămuritoare. Dacă pe alte planuri femeia este aparent o ființă inferioară bărbatului, dimpotrivă, pe planul harismatic, între ei este egalitate perfectă. Clement al Alexandriei notează: "Virtutea bărbatului și a femeii este una și aceeași, au același fel de conduită" (*PG* 8, 260 c). Theodoret observa că femeile "au luptat nu mai puțin, ci poate mai degrabă mai mult decât bărbații ... având o fire mai slabă au dovedit aceeași hotărâre ca și aceștia" (*PG* 82, 1489). Ele excelează în "mila dumnezeiască" și au un har special al dragostei pentru Hristos. Nimeni nu le consideră inferioare, ci capabile să-i călăuzească spiritual pe cei credincioși, în aceeași măsură ca și bărbații. O femeie harismatică, *theophotistos*, iluminată de Dumnezeu, primește numele de *ammas*, sau mamă spirituală (*Vitae Patrum* V, 18, 19). Adesea ele sunt "mame" pentru mănăstirile lor, așa cum Pahomie a fost "tată" în mănăstirea sa... Oamenii de afară veneau să le caute și să le ceară sfatul (Sf. Eufrosina, Sf. Irina). Avva Isaia alcătuiește un florilegiu de cuvinte ale Maicilor, *Matericul*, asemănător *Patericului* (ce conține cuvinte ale Părinților). În afara puterii sacramentale și a predicării în Biserică în timpul slujbelor (rezervată episcopului și clerului), maicile au aceleași prerogative și îndatoriri ca și călugării. Ele nu sunt Mame ale Bisericii - funcție specifică Părinților, episcopi și teologi - dar sunt mame spirituale și participă la răspândirea doctrinei. Textele liturgice le laudă ca pe unele "întocmai cu Apostolii" pe femeile care propovăduiau păgânilor Evanghelia, îi luminau prin cateheză, participau activ la evanghelizare (Sf. Elena, Sf. Nina). Se poate vorbi despre instituția diaconițelor. *Didascalia* (III, 8) le atribuie puterea de a-și pune mâinile asupra bolnavilor. *Constituțiile Apostolice* (VIII, 19, 20) vorbesc despre hirotonire prin punerea mâinilor și invocarea Duhului Sfânt. *Testamentul Domnului Nostru* (I, 40, 43) precizează printre îndatoriri și pe aceea de a "învăța femeile catehumene"; de asemenea, conform *Constituțiilor Apostolice* (II, 26), diaconițele "expun femeilor elementele doctrinei". În Biserica nestoriană, ele citesc Evangheliile în adunările femeilor. Pe vechi pietre funerare se poate citi: *Vidus sedit*..., "ea a stat", aluzie la scaun, la *cathedra*, locul celui care catehizează și convinge. Printre cele care au slujit în mod ilustru Biserica se află Olimpiada, ucenică și prietenă a Sfântului Ioan Gură de Aur, Procula și Pentodia, Anastasia, cunoscută pentru corespondența sa cu Sever al Antiohiei, Macrina - sora Sfântului Vasile cel Mare, Lampadia - prietena sa, Theosofia - soția Sfântului Grigorie de Nyssa, și multe altele, cunoscute și necunoscute.

FEMEIA ȘI CUVÂNTUL ASTĂZI

Conștiința creștină evoluează. Pe vremea literaturii rabinice, un învățat israelit declara că este preferabil să fie arse cuvintele Legii decât să fie încredințate femeilor; și astăzi mai există voci care repetă cuvintele Sfântului Pavel: *Mulier taceat in Ecclesia*.[4] Istoria Martei și Mariei dovedește însă că Evanghelia ridică femeia pe acea culme spirituală a accesibilității la "singurul lucru de folos". Sf. Pavel, proclamând: "în Hristos nu este nici bărbat, nici femeie", inspiră practica Bisericii și el însuși asociază slujirii sale apostolice multe femei. Este suficient să amintim nume celebre, ca Phoebe și Priscilla (Harnack o considera pe aceasta din urmă autoare a *Epistolei către Evrei*), care au exercitat un veritabil apostolat. Alte femei au fost răpite în Duhul Sfânt și au proorocit (*Fapt.* 21, 9). Chiar dacă Sf. Pavel, preocupat de păstrarea ordinii, stabilește anumite reguli, interzicând în anumite situații femeilor să vorbească, rămâne valabil acest adevăr: "Duhul să nu-L stingeți, proorociile să nu le disprețuiți" (*I Tes.* 5, 19, 20). Alături de *I Corinteni 14*, un alt fragment al aceleiași epistole (11, 3-16) admite legitimitatea profeției și a cuvântului cu același statut din partea femeii ca și din partea bărbatului. Este vorba de cuvântul care tulbură ordinea și de cuvântul profetic. În mod cert, rostirea predicii în timpul slujbelor este un atribut al episcopului; femeia este predestinată prin harismele sale la slujiri potrivite firii sale speciale și sacerdoțiului laicilor. În apostolatul laic, amândoi, bărbatul și femeia, se mențin în mod egal, fiecare în felul său propriu, în prima linie a luptei pentru stăpânirea lui Dumnezeu în lume. Și înainte de toate se află slujirea credinței prin cuvânt și trăirea mărturisirii. Prima îndatorire de a învăța trebuie îndeplinită în căminul familial și la școală, dar femeia are o funcție și în parohie, în lucrarea de catehizare laică. Ea este și cea care, poate prin tăcerea rugătoare mai intens decât prin cuvânt, participă la înfăptuirea liturgică a comuniunii sfinților. "Niciodată în decursul istoriei - spunea Pius al XIII-lea - evenimentele nu i-au cerut femeii atâta eroism ca în zilele de acum". "Sunt diferite daruri, slujiri,... lucrări, dar este Același Dumnezeu Care lucrează toate în toți", spune Sf. Apostol Pavel (*I Cor.* 12, 4-6). Starea conjugală, celibatul sau monahismul sunt diferite forme ale vocației personale a diaconiei. Imaginea originală a naturii feminine pure sparge frontierele materiale ale firii și determină apariția harului de "mamă spirituală" și "diaconiță". I-a fost dat Rusiei secolului XX să străbată abisurile unui destin profetic unic; această experiență este încărcată de semnificație profetică pentru cei care știu să citească în cartea timpului. Marii părinți spirituali, *stareții*, au manifestat un interes cu totul special pentru diaconia feminină. Astfel, stareții Macarie și Ambrozie de la Optina, urmând exemplul profetic al Sfântului Serafim din Sarov, s-au dedicat formării apostolice a femeilor, fapt ce dovedește uimitoarea lor clarviziune. Femeia are o înțelegere intuitivă. Prin profunzimea valorilor Duhului, ea este înzestrată în mod natural cu sensibilitatea religioasă. Afirmația: "sufletul este în mod natural creștin" (*anima naturaliter christiana*) este valabilă în primul rând pentru femeie. Marxiștii au simțit prea bine acest lucru. "Emanciparea femeii" și "egalitatea sexelor" se află pe primul plan al preocupărilor lor. Virilizarea femeii vizează modificarea structurii antropologice până la a deveni, în privința *psyché*-ului[5], identică bărbatului. Acest proiect de uniformizare face evidentă una dintre cele mai virulente lupte împotriva legii lui Dumnezeu și vizează aneantizarea stării harismatice feminine. Or, recunoașterea este astăzi unanimă: credința în Rusia a fost păstrată de femeia rusă. Și toți sunt mișcați de rolul pe care îl are femeia în transmiterea credinței. Înnoirea religioasă, ca și continuitatea tradiției, reprezintă un ajutor pentru soții și mame. Femeia sau tânăra fată rusă în plin proces de socializare aspiră din ce în ce mai des și în mod uimitor la interiorizarea și trăirea adevărului pe care îl citesc în icoanele Nașterii Domnului. Feminitatea lor discretă pare mai degrabă inspirată din icoana "Blândei Mângâietoare" decât din idealul, în mod esențial viril, al regimului. Femeia rusă este cea care, prin harismele sale, fără violență, păstrează valorile eterne și, din interior, reface Rusia creștină. După exprimarea *fiat*-ului, femeia este cea predestinată în continuare să spună: *Non, non sic futurum esse non possum*.[6] Nu în zadar marii duhovnici au acordat unanim o atenție luminată de speranță slujirii harismatice feminine. Inima femeii este cea din care izbucnește în mod spontan, instinctiv, rezistența invincibilă împotriva materialismului și a tuturor elementelor demoniace ale descompunerii civilizației moderne. Mântuirea lumii nu va veni decât din sfințenie; or, aceasta îi este în mai mare măsură interioară femeii, în condițiile vieții moderne. Părinții spirituali consideră că liniștea are o imensă valoare. Tăcerea activă este îmbogățită cu prezențe: "Cel care știe să asculte Cuvântul, știe să Îi asculte tăcerea". Într-un anume sens, chiar liturghia este o tăcere a duhului care, cântând, ascultă. Și această tăcere este un element organic al slujbei, asemănător - ca importanță - momentelor de liniște ale unei simfonii. În acest mod, Fecioara "păstra în inima ei toate acestea" (*Lc.* 2, 51). Orice femeie are o intimitate înnăscută, aproape o complicitate, cu tradiția, cu continuitatea vieții. "Cuvintele păstrate în inima sa" sunt cele pe care orice femeie le poate povesti, asemeni "...Mariei Magdalena vestind ucenicilor" ceea ce văzuse și auzise, asemeni femeilor mironosițe care "au vestit toate acestea celor unsprezece și tuturor celorlalți", sau urmând exemplul celor numite liturgic "întocmai cu Apostolii". Femeia are această chemare harismatică de a mărturisi și de a sluji Cuvântul, în felul său, în felul Duhului Sfânt Care Îl manifestă, Îl descoperă și Se ascunde în spatele imaginii porumbelului limbilor de foc de la Cincizecime. Vălul, semn al sfințeniei și al tainei, de care vorbește Sf. Pavel, se transformă, în timpurile apocaliptice, în imaginea "femeii înveșmântate în soare", a femeii înveșmântate în Cuvânt. Prin întreaga sa ființă, ea îl propovăduiește; printr-o iluminare ființială, Îl naște din adâncul firii sale; din inima ei, ea dăruiește lumii Cuvântul.

Traducere de
Ioana MILUTINOVICI

4. "Femeia să tacă în biserică..." (*I Cor.* 14, 34).

5. *Psyché*, "suflet" (în lb. gr.).
6. "Nu, nu se poate să nu fie așa" (în lb. lat.).

IMPOSTURĂ ȘI IRESPONSABILITATE

DE UNDE SE VEDE CĂ NU TOT *CĂLĂREȚUL* ESTE *CAVALER ...*

Înfăptuirile regimului comunist din România s-au înscris într-un amplu proces, a cărui esență o sintetizează sugestiv conceptul de *"sovietizare"*. Rusia Sovietică a fost suprastructura politică creată de mesianismul comunist pentru a servi drept model pentru organizarea lumii în perspectiva victoriei finale a ideologiei marxiste. În acest sens regimul comunist din România nu a fost altceva decât aplicarea întocmai a modelului impus de Kremlin, cu toată rigoarea și ferocitatea lui. Cine zice că atât Gheorghiu-Dej, cât mai ales Ceaușescu ar fi făcut politica intereselor naționale, este fie analfabet în politică, fie agent al fostului regim.

În discursul ținut la 21 Iunie 1987, la Paris, cu prilejul Congresului Mondial al Românilor Liberi, Dl. David Funderburk, fostul ambasador al Statelor Unite la București, afirma următoarele: *"...Partidul Comunist Român a fost creat și menținut la putere de Partidul Comunist Sovietic. Ceaușescu a petrecut câțiva ani în URSS, unde a fost instruit de KGB... Guvernul Statelor Unite deține dovezi, dar nu le utilizează, că sovieticii mențin la București un numeros personal. Guvernul român a transmis tehnologie militară din Statele Unite și din Occident, când Sovietele au cerut acest lucru, ceea ce era de fapt în concordanță cu obligațiile pe care România și le-a asumat față de Kremlin..."*

Peste conceptul de *"sovietizare a României"*, puterea *"emanată"* în Decembrie '89 a avut grijă să se aștearnă o umbră de uitare. Iată însă că într-un discurs din primăvara anului 1997, fostul premier Victor Ciorbea îl readucea în actualitate, în contextul necesității de a se iniția, chiar și după șapte ani de la debarcarea de la putere și asasinarea lui Nicolae Ceaușescu, o acțiune de *"desovietizare a României"*.

Împotriva inițiativei fostului prim-ministru, așa cum era de așteptat, s-au ridicat vocile profitorilor *"sovietizării"*. Nimic surprinzător că vocea cea mai agresivă a celor care susțin zgomotos că *"desovietizarea"* s-ar fi făcut încă din timpul lui Gheorghiu-Dej, a fost tovarășul Ion Iliescu, el însuși un produs tipic al *"sovietizării"*. Dacă însă icnelile tovarășului Iliescu la perspectiva inițierii unei acțiuni sistematice de *"desovietizare"*, nu sunt surprinzătoare, alinierea D-lui Dumitru Tinu, directorul cotidianului *Adevărul*, la vocile care condamnau inițiativa fostului prim-ministru, este de neînțeles. *"Ce desovietizare?"* - se întreba retoric acesta. *Dl. Ciorbea pare picat de pe altă planetă. Asta se întâmpla pe când domnia sa era pionier..."*

Oare să nu fi priceput Dl. Tinu că acțiunile pe care le consideră ca făcând parte dintr-un proces de *"desovietizare"*, în primul rând mult trâmbițata independență față de Moscova, precum și refuzul de a participa cu trupe la operațiunile Pactului de la Varșovia, nu au fost altceva decât manevre de intoxicare a cancelariilor occidentale, manevre specifice Kremlinului, puse la cale în complicitate cu Bucureștiul? Dar dacă despre dedesubturile acestor manevre ne putem da seama cu ajutorul unei documentări temeinice, bazate pe date obiective, există însă o componentă a *"desovietizării"* care nu poate fi demontată, oricât de temeinică ar fi documentarea. Este vorba de influențele ideologiei comuniste, vehiculate prin procesul de sovietizare, influențe care s-au insinuat și apoi s-au sedimentat în sufletele oamenilor, devenind resorturi intime de judecată și de atitudine. Un sindrom psihic de care se pare că a fost ireversibil marcat și directorul cotidianului *Adevărul*.

Sublocotenent NICULCEA CUPA, la Școala Specială de Cavalerie - Târgoviște, 1913 (mort la șarja de la Robănești, la 10 noiembrie 1916)

*

Nu am fi readus în actualitate problema *"desovietizării"* (unul dintre multele proiecte ale guvernării Ciorbea, împotmolite, din păcate, în stadiul de bună intenție), dacă nota cu titlul *Detașamentul Cavalerie al Jandarmeriei București se va numi "Felix Țopescu"*, publicată de cotidianul *Adevărul* în prima decadă a lunii Iulie, nu ne-ar fi descumpănit în asemenea măsură încât să ne punem, cu toată gravitatea, întrebarea: Oare mai poate fi salvată România din starea de degradare în care a adus-o regimul comunist?

Dar iată conținutul notei incriminate.

"Ministrul de Interne al României, Constantin Dudu Ionescu, a atribuit prin ordin Detașamentului Cavalerie din cadrul Brigăzii Mobile de Jandarmi București denumirea «Felix Țopescu». Federația Ecvestră Română, în colaborare cu Jandarmeria Română, va organiza vineri, sâmbătă și duminică, la Baza Sportivă din Aleea Privighetorilor, Memorialul «Felix Țopescu». Fostul campion de hipism, Felix Țopescu, a decedat duminică în vârstă de 93 de ani".

Așadar, ministrul de Interne, Constantin Dudu Ionescu, a dat *"ordin"* ca un detașament de jandarmi să primească denumirea "fostului campion de hipism Felix Țopescu". Înainte însă de a ne pune întrebarea dacă în fișa postului de ministru de Interne este prevăzut, printre alte drepturi constituționale, și dreptul de a acorda denumiri după bunul plac unor unități militare, să vedem, pe scurt, cine a fost răposatul *"campion de hipism"*?

Felix Țopescu a fost ofițer în perioada interbelică și în cel de al doilea Război Mondial, când Armata Română avea peste 25 de regimente de cavalerie. Pentru cavalerie, calul nu era un mijloc de divertisment sportiv, ci o armă de luptă, iar echitația constituia un capitol din pregătirea de război a calului și călărețului. Pentru stimularea acestei pregătiri se organizau concursuri hipice (echivalentul turnirurilor medievale), atât în țară, cât și în străinătate. În perioada aceea, în regimentele de cavalerie și în școlile de echitație ale Armatei existau multe zeci de ofițeri care-l depășeau pe *"campion"* sub aspectul talentului, aptitudinilor și performanțelor, dar mai ales sub aspectul eticii și spiritului de camaraderie care domnea în Oștire.

Dar fondul problemei este altul, el constând în raportul dintre tehnica și etica din Arma Cavaleriei. Un raport pe care Regele Ferdinand I-a sintetizat în deviza încrustată pe frontispiciul Școlii de Ofițeri de Cavalerie de la Târgoviște, al cărui ctitor a fost. *"Ofițerul de cavalerie trebuie să fie și călăreț, și cavaler!"*. Or, sub acest aspect, nimeni nu contestă că răposatul Felix Țopescu a fost un bun călăreț, dar, nu a fost nici pe departe și cavaler. Pentru meritele sale de călăreț a fost cooptat în corpul de elită al ofițerilor din Regimentul de Escortă Regală. Dar faptul că de acolo s-a prăbușit în cocina Miliției călare, îl descalifică ireversibil.

Ofițerimea română a fost un corp de elită guvernat de un sistem de valori, aceleași de la înființarea Oștirii. Aceste valori au început însă să se clatine odată cu instaurarea regimului comunist. Pentru consolidarea acestui regim era necesar ca toate instituțiile de bază ale vechii Românii să fie înlocuite cu instituții de inspirație marxistă, copiate după modelul sovietic. Cum însă diriguitorii comuniști nu dispuneau de cadrele necesare care să facă să funcționeze aparatul de stat comunist, era necesar ca, pe o perioadă de tranziție, să fie utilizate o parte din cadrele care slujiseră în vechiul regim. Așa se face că în rândurile corpului ofițeresc au început să apară unele fisuri. În timp ce din ce în ce mai mulți ofițeri, loiali educației și crezului lor, erau înlăturați din Oștire, altora li se promitea că își vor putea continua cariera militară cu condiția să servească, cu devotament, noul regim. Nici unul dintre ofițerii Armatei Regale nu a scăpat din cleștele acestui șantaj odios. În această atmosferă coclită sub aspect moral, *"campionul"* Felix Țopescu nu a stat pe gânduri. A înlocuit, fără procese de conștiință, stema regală a Regimentului de Gardă cu steaua roșie bolșevică!

Cavaleria română a avut figuri de legendă în înfruntarea cu regimul comunist. Și când fac această afirmație mă gândesc la doi adevărați martiri ai Neamului, care nu au abdicat niciodată de la demnitatea de adevărați *"cavaleri"*. Este vorba de Generalul Radu Korne și de Colonelul Mircea Elefterescu, asasinați în Jilava, în perioada în care *"călărețul"* Felix Țopescu culegea lauri ca *"sportiv emerit"* în spelunca Clubului Dinamo...

În acest context, inițiativa ministrului de Interne de a *"atribui prin ordin"* denumirea *"Felix Țopescu"* unei unități a Oștirii denotă aroganță și suficiență, cu un pronunțat iz de parvenitism, atribute specifice actualei clase politice din România. Cât privește alegerea unui personaj de statura morală a *"campionului"* Felix Țopescu ca patron al jandarmilor călări din București, faptul dovedește că fostul prim-ministru Victor Ciorbea a avut dreptate. *În România trebuie făcută "desovietizare"*!

P. S. Să ne fie iertat dacă prin considerațiile cu privire la răposatul Felix Țopescu, ne-am abătut de la îndemnul lui Chilon din Sparta, unul dintre cei șapte înțelepți ai Greciei antice: *"Despre morți numai bine" (De mortuis nil nisi bene*, în *formularea încetățenită pe latinește*). Dacă însă trecerea la cele veșnice a persoanei în cauză s-ar fi petrecut discret, fără eforturi de a o glorifica *post-mortem* fără temei, am fi rostit un creștinesc *"Dumnezeu să-l ierte"*, și ne-am fi văzut de necazurile noastre. Când însă impostura devine agresivă, a răspunde este o datorie.

Gabriel CONSTANTINESCU

Anul XXIV. Orăștie, la 1 August 1929. Nr. 31

Foaia Interesantă

— Magazin de cunoștințe. — Pentru petrecere și învățătură. —

Abonament: 75 Lei pe an, 40 L. pe ½ an. || Redactată de: D-na MARIA MOȚA || Trimisă la „Libertatea" numai 50 Lei pe an

Călăreții români în capitala Poloniei.

PRIMIȚI FOARTE FRĂȚEȘTE, EI AU FOST BRAVI, FĂCÂND CINSTE ȚĂRII

In vara aceasta, în iunie, România a avut un nou prilej de a vedea cum este prețuită de vecina ei Polonia, cu care are legături scrise și sărbătorești de bună prietenie, ba chiar de tovărășie de arme.

Armata polonă a organizat mari întreceri de călărit. La aceste întreceri România a dat de știre — în urma învitării ce i s'a făcut, — că trimite și ea o echipă (ceată) de călăreții ai săi, — așa cum și Polonia trimisese o ceată de zburători ai săi la zborul aviatorilor români (de cari am scris).

Și s'au dus voinicii călărași români, sub comanda Generalului Comănescu, și s'au dat la întrecere cu cei poloni, și, deși Românii erau puțini, au ieșit încununați de strălucita izbândă.

Ei au fost premii dintre cele mai dintâiu și au fost mult lăudați de pricepătorii la ale călăritului.

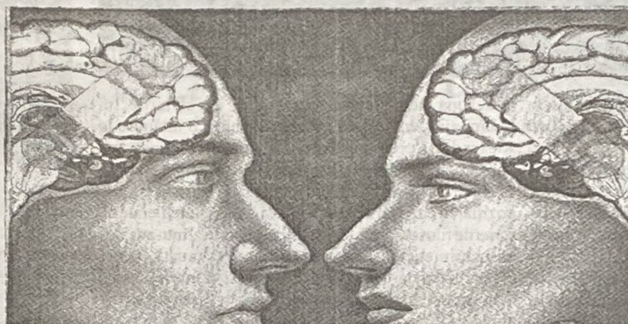
Chipul de sus ne arată pe călăreții români fotografiați în mijlocul camarazilor lor în fața Școalei de Cavalerie din Varșovia.

La mijloc se vede Mareșalul polon Pilsudski (în haină albă, de vară) având la dreapta pe generalul român Comănescu (cu șnoare pe piept, cum poartă ofițerii de călărie).

Suntem mândri că, pe unde s'au dus și s'au luat la întrecere cu ce au mai bun alte țări, — fie la zbor de aeroplane, fie la întreceri de călărit, fie la alte fapte de dovedire a vredniciei, — ofițerii români s'au arătat foarte bine pregătiți.

BRAIN DRAIN — BLOOD DRAIN

O statistică recentă arăta că, din cei 60.000 de cercetători existenți în 1990, se mai află în România numai 7.000. Și cvasitotalitatea tinerilor eminenți care ar putea să umple acest gol, continuă să părăsească țara, îndreptându-se de preferință către marile universități și institute de peste ocean. Chiar dacă nu toți caută neapărat realizarea unui vis de prosperitate - năzuință de înțeles până la un punct - ci în primul rând posibilitatea de a-și experimenta ideile, acest exod are aceleași urmări: *o depotențare a capitalului de inteligență autohton, în paralel cu alimentarea performanțelor mediului științific de adopție*, deci mărirea decalajului tehnologic.

Din aceeași categorie de fapte face parte și altul mult mai grav, mai cu seamă când e făcut să treacă neobservat. Am în vedere acel act normativ, adoptat în urmă cu mai bine de un an, care, spre a ne "alinia la standardele internaționale", a dat pentru prima oară permisiunea persoanelor fizice de a obține organe de la așa-zisele "legume umane".

Se pare că "în țările civilizate" ideea de a achiziționa organe aparținând unor oameni în viață este socotită deja firească. Societatea de consum a început să nu mai vadă în măruntaiele omului altceva decât simple *piese anatomice*, iar în posesorii lor, care au avut nenorocul să-și piardă lumina conștiinței, *bănci vii* a căror unică și nobilă menire nu mai rămâne decât de a prelungi viețile decrepiților puternici ai zilei.

Se vor găsi suficiente rezerve de ipocrizie și auto-amăgire pentru a se obiecta că cedarea organelor se face numai cu acordul tutorilor, eludându-se trista inegalitate care împinge, sub protecția ademenitoare a criminalei legi, la această tranzacție sângeroasă. Sunt nesocotite astfel amplele disponibilități financiare ale celor ce doresc să-și primenească fiziologia, în stare să corupă o sărăcie căreia nu-i va mai rămâne nici măcar inocența.

În mod fatal, "oferta" pleacă din aceste regiuni pe cale să devină un fel de suburbii ale Occidentului. Dacă ne amintim și de numeroasele cereri de înfiere a copiilor, pentru dobândirea cărora s-au comis și atâtea ilegalități, avem în fața ochilor *un adevărat curent vital îndreptat dinspre periferie spre metropolă*. Simplificând, putem spune că la acel *brain drain* exagerat propagandistic în anii '80, s-a adăugat un *blood drain*. Pe lângă transfuzia de *inteligență*, Occidentul simte nevoia uneia de ...*tinerețe*, dar pentru țările "în curs de dezvoltare" ea echivalează cu o hemoragie.

Interesant este instrumentarul prin care se dijmuiește acest necesar de viață. Dincolo de simplele măsuri legislative de genul celei arătate mai sus, se procedează la reformarea mentalității, pentru a o acomoda cu aceste practici. În fond, se poate spune că *strategia metropolei este de a exporta ideologie (adică **formă**), pentru a putea importa substanță (adică **fond**)*, fie ea materie primă sau capacități intelectuale.

Foamea de inteligență nu se limitează la "creierele" individuale, tinzând s-o absoarbă și pe cea colectivă, sub forma "geniului" fiecărei etnii, a imenselor resurse de creativitate din ariile culturale tradiționale.

Sub ochii noștri se desfășoară un adevărat *transplant de tradiție* - unul din secretele supremației Occidentului.

Florea TIBERIAN

DIN NOU DESPRE PARADOXURILE DOMNULUI SORIN ALEXANDRESCU

(urmare din pag. 5) care s-a întins statul creat de ei. Dar chiar făcând abstracție de acest lucru, mi se pare suspect că o carte românească de istorie pune în circulație asemenea teorii care dau apă la moară adversarilor noștri, tocmai într-un moment în care aceștia sunt *în plină ofensivă revizionistă*. Suspect mi se pare și entuziasmul cu care închinătorii la "Înalta Poartă" a vremurilor noastre au primit și au comentat această carte. D-l Gabriel Liiceanu o recomandă chiar ministrului de Externe, ca îndreptar de lucru! Căci iată ce spune dânsul în intervenția sa de la dezbaterea care a avut loc la sediul GDS: "Nici un istoric din spațiul nostru cultural, după cât știu eu, nu a venit vreodată cu o asemenea încărcătură de știință teoretică și metodologică într-un discurs istoric ca Sorin Alexandrescu. L-am rugat pe Andrei Pleșu să citească măcar primele 20 de pagini ale cărții pentru ca să poată aplica, la funcția de ministru de Externe pe care o are, o remarcă extraordinară. Sorin Alexandrescu sesizează, atunci când vorbește despre criteriul de stat și criteriul demografic în revendicarea unui teritoriu românesc, o inconsecvență a politicii noastre externe. Primul dezechilibru al comportamentului nostru politic apare în cazul Transilvaniei, când utilizăm criteriul demografic, fără să putem invoca vreodată un criteriu de stat, pentru că, până în 1918, Transilvania nu a aparținut statal României. În schimb, când e vorba de teritoriile din est și nord-est, Basarabia, Bucovina, utilizăm un criteriu de stat, criteriul demografic punându-l în paranteză, pentru că nu funcționează. Astăzi, când suntem puși în situația de a da cetățenie română celor din Republica Moldova, funcționăm iarăși incoerent, deoarece refuzăm statului maghiar dreptul de a da cetățenie maghiară etnicilor săi din România. Această blestemată măsură neunitară ne joacă feste până și în politica de azi" (revista *22*, anul X, nr. 1/463, 5-11 ianuarie, p. 11). Mai că îți vine să crezi că d-l Gabriel Liiceanu se numără printre semntarii declarației de la Cluj!

Și D-l Sorin Alexandrescu, și admiratorii săi pripiți sau iresponsabili, scapă din vedere că "neuniformitatea argumentării" este un rezultat al neuniformității realităților istorice. Adoptând un idealism ridicol și primejdios, dumnealor cad cu seninătate într-o abstracțiune principială de un amatorism istorico-politic deconcertant. Or, atât în istoriografie, cât și în diplomație se operează în raport cu datele concrete, ce pot fi foarte diferite de la caz la caz.

Capitolul al II-lea este consacrat perioadei ce se întinde de la 1918 (sfârșitul războiului) până în 1938 (instaurarea dictaturii regale) și este intitulat "România postbelică democrată". În această perioadă, democrația românească "traversează - constată autorul - trei etape: (re)construcție liberală (1918-1928), înnoire și gestionare a crizei de către țărăniști (1928-1933) și neoliberalism (1933-1937)".

Capitolul următor, al III-lea, intitulat "Un erou ratat: Carol al II-lea", se ocupă de personalitatea "regelui *playboy*" și de dictatura instaurată de acesta, începând din februarie 1938. În această prezentare Carol este judecat, nu fără temei, foarte aspru, d-l Sorin Alexandrescu considerându-l ca fiind, "simbolic vorbind, *ultimul fanariot* al României - nu etnic, ci strict funcțional, de prinț hotărât să profite la maximum de tronul hărăzit lui pe scurt timp, lui și camarilei..."

Capitolul IV este consacrat lui Antonescu și regimului dictatorial al acestuia. În acest capitol, intitulat "Dubla structură a lui Ion Antonescu", d-l Sorin Alexandrescu încearcă să-l descifreze pe mareșal și să-i explice inconsecvența și deciziile contradictorii. Pentru aceasta recurge la "autorul Antonescu". Analizând textele scrise de mareșal, dumnealui îi descoperă acestuia *o dublă structură*. Textele private relevă "omul cinstit, cel care acționează într-un *spațiu social redus* și de obicei familiar, pe front în inspecții, în ședințele de guvern, vituperând contra escrocilor și profitorilor de toate soiurile", iar din lectura textelor publice "apare al doilea Antonescu, autorul discursurilor, analizelor și deciziilor politice, personajul social... nerealist, demagog și nesigur, coleric, de aceea și chiar fanfaron, nu lipsit de șiretenie, dar lipsit de viziune pe termen lung și încăpățânându-se în decizii finalmente nefaste pentru țară și destructive pentru el" (p. 173). Această analiză complicată și nu lipsită de prețiozitate este superfluă, deoarece personajul respectiv (Antonescu) poate fi citit și înțeles foarte bine cântărindu-i *faptele* și analizându-i *acțiunile*.

De remarcat, în aceste capitole, este dubla măsură cu care domnul Alexandrescu judecă comportamentul românilor față de alogeni (evrei în special) și comportamentul acestora față de români. Referindu-se la manifestările antiromânești ale evreilor în timpul retragerii armatei române din Basarabia în 1940, dumnealui se străduiește să justifice și să diminueze amploarea acestor manifestări: "Gheorghe Buzatu a studiat documentele din arhivele rusești despre această retragere, cu vădită simpatie pentru Antonescu și regretabilă lipsă de înțelegere pentru evrei... Cu toate acestea, documentele citate de Buzatu indică doar cazuri izolate de atitudine antiromânească a evreilor: multe rapoarte militare se referă cam la aceleași localități (Hâncești, de exemplu) și la violențe mai curând verbale: huiduieli și profanarea steagului românesc, arborări de steag roșu, ori proteste... Violențele fizice s-au redus la zece morți și cinci răniți din trupele române din întreaga retragere... Au mai fost și sute de dispăruți, ceea ce se poate explica prin dezertarea soldaților din zonă. Supralicitarea acestor pierderi este însă uimitoare, atât în rapoarte - se vorbește despre «terorismul evreilor» -, cât și în presa din țară, unde Iorga publică articolul «De ce atâta ură», în *Universul* din 6 iulie 1940".

Un alt exemplu în acest sens îl constituie încercarea d-lui Sorin Alexandrescu de reabilitare a Elenei Lupescu, despre care toată lumea știe ce rol nefast a jucat în epocă: "Cu un «machism» tipic, marea majoritate a istoricilor și oamenilor politici - bărbați - români, a «demonizat» imaginea ei ca prostituată și evreică. Nimeni, pe câte știu, nu a relevat aspectele pozitive ale acestei femei care, ca o adevărată *self made woman*, a ajuns o doamnă a Curții, cu voia sau chiar fără voia *establishment*-ului. Frumusețea acestei femei a fost taxată de vulgaritate, abilitatea ei în afaceri, drept escrocherie, lipsă de scrupul etc. Poate că așa a fost, dar poate că a fost și altceva. Că se trăgeau sfori în casa ei nu se poate nega, dar în care alt «salon» al epocii nu se trăgeau sfori? Prezența ei publică a rămas discretă, cu excepția câte vreunei snoabe întruniri, iar Carol, deși o consulta, pare-se, în fața lui Ernest Urdăreanu ori a lui Armand Călinescu, nu a introdus-o în funcții publice, cum avea să facă, peste ani, Ceaușescu cu a sa - e drept - legală consoartă. Prezența sa ocultă în toate deciziile țării, cum sugerează Florin Constantiniu prin a sa «Lupescocrație», nu a fost demonstrată". Comentariile sunt de prisos.

Capitolul al VI-lea al cărții (pe cel de al V-lea l-am prezentat pe larg în numărul din mai al revistei), care este și ultimul, reprezintă un fel de *Curs scurt de Istorie a Partidului* (Național Țărănesc Creștin și Democrat, bineînțeles). Această încercare de istorie a PNȚCD, jenant de apologetică, este extrem de sumară, superficială chiar, semănând mai degrabă cu un extemporal al unui elev silitor, grăbit să scape de o obligație și să obțină nota de trecere. De altfel, "partidul și guvernul" l-au și recompensat, numindu-l consilier prezidențial...

CABALA

"Cabala îl face pe om atent la mister; la misterul din el și la cel care-l înconjoară."
Rabinul Dr. Alexandru Șafran

2. HIRSCH HEINRICH GRAETZ ȘI CABALA (4)

În continuare, H. H. Graetz prezintă evoluția disputelor teologico-filosofice din lumea iudaică la cumpăna dintre secolele XIII și XIV, avându-l ca personaj principal pe cabalistul francez Salomo Petit, stabilit la Acra.

...Dar în perioada respectivă în fruntea comunităților iudaice orientale se găsea o personalitate puternică, Iișai Ben-Chiskija. Pentru meritele sale, el a obținut titlul de prinț și demnitatea de exilarh asupra comunităților evreiești din teritoriile aflate sub dominație islamică. Iișai avea un respect deosebit pentru opera lui Maimonide și întreținea relații de prietenie cu Nagid David, nepotul filosofului. Deîndată ce a aflat de uneltirile misticului de la Acra i-a trimis o scrisoare prin care-l amenința cu excomunicarea dacă îl va calomnia pe Maimonide în continuare. Dar Salomo Petit nu era omul să se sperie de o scrisoare de amenințare. Pentru a-și răspândi ideile, el a întreprins o călătorie în Europa, prilej cu care și-a dezvoltat punctul de vedere cu privire la caracterul nociv al operelor lui Maimonide în fața mai multor rabini. Concomitent, el a făcut, cu succes, apologia științei sale secrete, rabinii germani fiind cei care au manifestat pentru Cabală și care și-au exprimat adeziunea la vederile sale prin scrisori de adeziune.

Asigurat de sprijinul rabinilor germani, Salomo Petit întreprinde o a doua călătorie în Palestina, trecând prin Italia, unde încearcă să-și găsească adepți. Aici însă ideile sale au fost întâmpinate cu răceală. Comunitățile evreiești italiene, care în trecut concurau cu cele germane în dezinteresul față de știință și filosofie, se trezeau din somnolența lor spirituală și își îndreptau privirile cu interes spre lumina care iradia din operele marelui filosof.

Buna stare care domnea în Italia ca urmare a înfloririi comerțului, dar și sensibilitatea italienilor pentru artă și poezie au avut o puternică influență asupra evreilor de acolo. Lui Hillel din Verona i se datorează deșteptarea din starea de lâncezeală spirituală și răspândirea gândirii științifice printre evreii italieni. Hillel a aprofundat scrierile filosofico-științifice ale lui Maimonide, fără însă a-și trăda convingerile religioase. În acea atmosferă spirituală nu trebuie să surprindă faptul că Salomo Petit nu a avut succes printre.

Când a sosit la Acra cu scrisorile de adeziune ale rabinilor germani, Salomo Petit a căutat să refacă moralul acoliților săi intimidați de amenințările exilarhului de la Damasc și să-i determine să reia lupta pentru excomunicarea celor care se îndeletniceau cu studiul scrierilor maimonidice. Deja tânăra Cabală se simțea destul de puternică pentru a declara război tuturor celor care cultivau științele sau filosofia. Se pare că tocmai cabaliștii din jurul lui Salomo Petit au fost autorii profanării mormântului lui Maimonide din Tiberiada. În locul elogioasei inscripții de pe piatra funerară, profanatorii au gravat: "Mose Maimuni, un eretic și un excomunicat".

Din fericire, vederile lui Salomo Petit nu au fost împărtășite de întreaga comunitate iudaică din Acra. Printre evreii din această comunitate se găseau mulți detractori ai filosofului, dar și admiratori convinși. Sciziunea dintre adversari și adepți s-a soldat cu izbucnirea unui violent conflict în sânul comunității. În fața acestei situații, Hillel din Verona a inițiat o acțiune de temperare a calomniatorilor filosofului. El a trimis scrisori atât lui David Maimuni, nepotul filosofului, cât și comunităților din Egipt și Iraq, cu propunerea de a se găsi o cale pentru a stinge pentru totdeauna neînțelegerile provocate de scrierile lui Maimonide. În această idee el propunea o întâlnire la Alexandria a celor mai de seamă rabini ai comunităților din Orient, pentru ca în cadrul acestui sinod, rabinii germani care l-au sprijinit pe Salomo Petit să-și susțină poziția. În cazul în care se vor găsi motive întemeiate că scrierile filosofice ale lui Maimonide conțin, într-adevăr, afirmații eretice, contrazicând Biblia și Talmudul, atunci ele vor fi condamnate și se va interzice citirea lor. Dacă însă rabinii germani nu vor fi în stare să-și susțină punctul de vedere, atunci să fie forțați să se supună punctului de vedere general, care considera *Călăuza* ca o operă de o valoare excepțională. Sarcina de a decide în această controversă urma să revină rabinilor babilonieni care, întotdeauna, s-au bucurat de o necontestată autoritate.

Exilarhul din Mosul, David Ben-Daniel, descendent din casa regelui David și capul comunităților de la est de Tigru, l-a amenințat pe Petit cu cea mai aspră excomunicare în cazul în care nu încetează să mai agite spiritele. Exilarhul din Damasc, Iișai Ben-Chiskija, care luase mai înainte atitudine împotriva calomniatorilor lui Maimonide, a intervenit de asemenea cu energie. Colegiul său format din doisprezece membri a lansat o excomunicare împotriva tuturor acelora care se exprimă ireverențios la adresa memoriei lui Maimonide, sau care îi consideră scrierile ca fiind eretice. De asemenea, era luată măsura ca toți cei care posedau scrieri calomnioase împotriva filosofului să fie obligați să le predea imediat lui David Maimuni.

Acestei excomunicări i s-a asociat și importanta comunitate din Safet. Rabinul ei, Mose Ben-Iehuda Kohen, cu întregul său colegiu și o parte a comunității din Acra au repetat la mormântul lui Maimonide formula excomunicării împotriva tuturor celor care nu se supuneau hotărârii exilarhilor. "Căci aceia care provoacă sciziuni în comunități neagă Tora, Cartea care predică pacea, și iau în deșert numele lui Dumnezeu, care este pace". Toate comunitățile și rabinii din Palestina s-au pronunțat în sprjinul filosofiei lui Maimonide. Cabaliștii din Acra au fost judecați aspru de opinia publică iudaică. Exilarhul din Damasc s-a îngrijit ca și comunitățile europene să ia act de cele hotărâte.

Rabinii germani care îl sprijiniseră pe Salomo Petit nu au mai avut însă răgazul să reflecteze asupra modului în care se soluționase controversa provocată de cazul Maimonide. Persecuția evreilor declanșată o dată cu urcarea pe tron a împăratului Rudolf de Habsburg a stins orice licărire de viață spirituală în această parte a Europei. O soartă similară (persecuții și expulzări în masă), au avut și evreii din Anglia sub domnia regelui Eduard I, astfel că și în această țară preocupările spirituale au trecut pe planul al doilea.

Timp de peste două secole evreii fuseseră promotorii preoții gândirii libere. Filosofia scolastică, acest reviriment spiritual al Europei creștine, s-a inspirat copios din ideile lui Ibn Gabirol și Maimonide. Tot ceea ce Scolastica creștină a preluat din gândirea greacă și arabă, a parvenit prin intermediul traducătorilor și comentatorilor evrei. Dar această lumină spirituală izbucnită din mijlocul lumii iudaice a fost stinsă, pentru o lungă perioadă de timp, de elucubrațiile Cabalei.

După un început în care a dat dovadă de moderație, doctrina secretă a Cabalei a luat avânt, încețoșând mințile celor care au acceptat-o. Ceea ce îi lipsea ca adevăr și putere de convingere, Cabala compensa prin îndrăzneală și înșelătorie. După ce și-a consolidat poziția în regiunea unde luase naștere - Gerona - ea a început să se extindă spre sud, ajungând să câștige adepți până la Toledo, capitala Castiliei, a cărei comunitate se distinsese în trecut prin combaterea tendințelor obscurantiste. Acolo, Cabala a atras interesul unui bărbat care, prin originea sa nobilă, prin vastele sale cunoștințe, prin înalta sa poziție socială și prin averea sa s-a dovedit a-i fi un puternic sprijin.

Todros Ben-Josef Halevi (1234-1304) aparținea nobilei familii toledane Abulafia. Era nepotul acelui Abulafia care luase o poziție înverșunată împotriva lui Maimonide și a raționalismului practicat de acesta. Todros Abulafia deținea o poziție înaltă la curtea lui Sancho IV, fiind apreciat atât ca medic personal al reginei, cât și ca expert în finanțe. Ca și unchiul său, Todros era un neîmpăcat adversar al filosofiei și al celor care se îndeletniceau cu ea. Critica sa se îndrepta îndeosebi împotriva celor care considerau că tot ceea ce nu poate fi demonstrat logic nu are existență. El imputa filosofiei că neagă existența spiritelor rele, ceea ce, după el, implica și negarea existenței spiritelor bune, a Bibliei și a Talmudului. Pentru el Cabala conta ca înțelepciunea divină. Fiii săi Levi și Josef s-au adâncit și ei în studii cabalistice.

Recunoașterea Cabalei de o personalitate de dimensiunile lui Todros nu putea rămâne fără urmări. Doi dintre cei trei cabaliști vestiți ai acelei perioade i s-au alăturat și i-au dedicat scrierile lor. Acești trei cabaliști de primul rang, care s-au străduit, prin operele lor, să răspândească învățăturile științei secrete, au fost Isaak (Ben-Abraham) Allatif, Abraham Abulafia și Mose de León, toți trei spanioli. Lor li se datorează haosul de idei fantasmagorice care au luat locul credinței senine în spiritualitatea lumii iudaice.

Cel mai puțin vinovat pentru dezordinea spirituală provocată de Cabală a fost Isaak Allatif. În comparație cu ceilalți doi propovăduitori ai Cabalei, care își închipuiau că prin fantasmele lor pot crea o ordine nouă în univers, Allatif poate fi considerat ca un gânditor lucid. În schimb, Abraham Abulafia (1240-1291), originar din Zaragoza, a fost un aventurier atât în viață, cât și în lumea ideilor. Așa cum povestește el însuși, și-a început activitatea întreprinzând o călătorie în Asia pentru a căuta legendarul râu Sabbation, unde presupunea că existau așezările unor străvechi triburi evreiești. În acest scop s-a îndreptat spre Palestina, dar pe drum a făcut un popas în Grecia, unde s-a căsătorit. După scurt timp și-a abandonat însă soția și a pornit spre Acra. Aici a renunțat la planul inițial de a pătrunde adânc în Asia, deoarece Siria și Palestina erau bântuite de cuceritorii mongoli.

La vârsta de patruzeci și trei de ani s-a reîntors în Spania, unde a început să studieze Cabala și misterioasa *Carte a Creației*. În timpul studiului, spune el însuși, era năpădit de gânduri turburi și avea vedenii în care i se arătau făpturi fantastice. Spiritul său era într-o permanentă stare de agitație, pe care nu și-o putea controla. Gonind după claritate, se adâncea și mai mult în tumultul fantasmelor. De un singur lucru era însă sigur: filosofia nu-i putea astâmpăra setea de cunoaștere și nu-i putea da liniște sufletească. Nici chiar Cabala, așa cum se practica în timpul său, nu-l mulțumea. Abraham Abulafia năzuia spre ceva mai înalt, spre revelația profetică, singura trambulină de pe care se putea face saltul decisiv la originea adevărului, fără a fi obligat să parcurgi drumul lung și obositor al științei. El credea că inspirația divină i-a ajutat să ajungă la o Cabală superioară, care îi oferea posibilitatea stabilirii unor contacte cu lumea spiritelor și o profundă viziune profetică.

(va urma)

Gabriel CONSTANTINESCU

130 DE ANI DE LA NAȘTEREA SAVANTULUI CREȘTIN NICOLAE C. PAULESCU (1869-1931)

PAULESCU

NOȚIUNILE DE *Suflet* ȘI *Dumnezeu* ÎN FIZIOLOGIE

EDITURA ANASTASIA

În 1999 se împlinesc 130 de ani de la nașterea savantului Nicolae C. Paulescu, adevăratul inventator al insulinei, adversar neîmpăcat al darwinismului și unul dintre principalii teoreticieni ai naționalismului creștin din primul pătrar al secolului XX.

În întâmpinarea acestei aniversări, Editura «Anastasia» din București a reeditat de curând una dintre lucrările științifice cele mai importante ale lui N. C. Paulescu: *Noțiunile de «suflet» și «Dumnezeu» în fiziologie* (ediție îngrijită și prefațată de Răzvan Codrescu). Cartea mai fusese reeditată în 1944 de către Dr. V. Trifu, ilustru ucenic al autorului.

Ediția din 1944 era deschisă de o amplă prefață intitulată «Profesorul Paulescu». Întrucât această prefață nu a mai fost republicată ulterior, am hotărât să o oferim în foileton cititorilor *Punctelor cardinale*, omagiindu-l astfel pe N. C. Paulescu printr-o mărturie cuprinzătoare și autorizată, dezvăluind cu căldură *complexitatea* și *exemplaritatea* controversatei sale personalități.

(Menționăm că ortografia a fost actualizată, punctuația îmbunătățită, iar greșelile de tipar s-au îndreptat în mod tacit).

profesorul PAULESCU

evocare de DR. V. TRIFU

(urmare din numărul trecut)

Prima sa lucrare de Fiziologie pe care a publicat-o – «Cercetări asupra coagulabilității sângelui hepatic» [6] – era deja o operă de savant cu foarte largă experiență. Ea demonstra că doi valoroși oameni de știință se înșelaseră în experiențele lor și ajunseseră la concluzii eronate. Paulescu știa dinainte aceasta, fiindcă observase, în cursul unor experiențe instituite în alt scop, cum se face coagularea sângelui din ficat, dar nu s-a mulțumit cu atât spre a-i combate, ci a refăcut experiențele autorilor francezi, le-a completat și le-a lărgit, pentru ca rezultatele obținute să fie *clare, precise și evidente*. În plus, a izbutit să demonstreze, prin ele, influența digestiei asupra acestei coagulabilități, precum și importanța cunoașterii acestei influențe de către medicul sau chirurgul care s-ar afla în fața unei plăgi a ficatului.

Din 1897 până în 1900, Paulescu a studiat și a lămurit o noutate de necrezut: unele lichide «nedializabile», precum gelatina, injectate sub piele sau intraseros, se pot absorbi și pot fi întrebuințate în terapeutică.

La 22 iunie 1897, împreună cu Lancereaux, a expus, la Academia de Medicină, «Tratamentul anevrismelor în general, și al anevrismelor aortei în special, cu injecții subcutanate de gelatină» și a prezentat un bolnav care, după tratament, și-a putut relua ocupațiile, deși anevrismul îi distrusese sternul și trei cartilaje costale.

În octombrie 1898, tot cu Lancereaux, a descris pe larg noul tratament în *Journal de Médecine interne*. Aduse în același timp date noi la Academia de Medicină, unde Huchard raporta rezultatele bune pe care le obținuse adoptând acest tratament; dar celebrii savanți fiziologiști Laborde, Gley și Camus îi opun energic «argumente fiziologice» și îl combat cu severitate, mai ales că medicii Boinet și Barth prezentaseră Academiei două cazuri de anevrisme care s-ar fi terminat cu moartea, tocmai din pricina injecțiilor cu soluția de gelatină. Discuția trecu și la Academia de Științe, care, imitând Academia de Medicină, consacră ședințe întregi expunerilor și replicilor lui Paulescu; în cele din urmă, acesta câștigă partida: «Am dovedit, prin clinică și prin experimentație, posibilitatea absorbțiunii substanțelor lichide nedializabile, injectate în țesutul celular, sau, ceea ce înseamnează același lucru, într-o cavitate seroasă» [7]. Această noțiune fusese până atunci «necunoscută în Fiziologie», dovadă fiind obiecțiunile ridicate de eminenții fiziologiști Laborde, Gley și Camus.

Concluziile lui Paulescu par uneori severe, fiindcă sunt întotdeauna foarte concise, aproape ca formulele matematice, însă din nici una dintre lucrările sale nu lipsește calmul și modestia, când e vorba de expunerea concepției și a metodelor de lucru. În lucrările sale, el ținea să anunțe de la început «obiectul lucrării», făcând după aceea un scurt istoric al chestiunii, care era întotdeauna o expunere critică. Nota tehnica pe care o adoptase și planul expunerii sale. Urma expunerea clară și concisă a experiențelor făcute de dânsul, discuția rezultatelor obținute și propriile concluzii. În sfârșit, lucrarea se încheia cu un indice bibliografic.

«Spiritul cu adevărat științific – zice Paulescu, citându-l pe Claude Bernard – trebuie să ne facă modești și binevoitori. *Noi toți știm, în realitate, prea puține lucruri și suntem, cu toții, expuși greșelii în fața dificultăților imense pe care ni le oferă investigația în fenomenele naturale*» [8].

În plină activitate spitalicească și de laborator, obținu, cu elogii, titlul de Doctor în Medicină la Facultatea de Medicină din Paris, cu excelentul său studiu «preliminar» asupra structurii splinei: *Recherches sur la structure de la Rate* [9]. Juriul tezei era prezidat de ilustrul Potain, una dintre cele mai fermecătoare figuri ale Medicinei, pe care nici Léon Daudet, în faimoasa lui șarjă împotriva profesorilor Facultății de Medicină din Paris, «Les Morticoles», nu a putut-o atinge, ci, dimpotrivă, o admiră în *Amintirile* sale.

În același an, profesorul Paulescu dobândea și certificatul de studii superioare pentru Chimia biologică, de la Facultatea de Științe, iar peste câteva luni, în 1898, certificatul de studii superioare pentru Fiziologia generală, de la aceeași Facultate.

Cercetările sale asupra sângelui și asupra proprietăților lui îl conduseră la studiul amănunțit al organelor destinate să-i modifice compoziția – glandele zise «vasculare sanguine», cărora le-a dat o clasificație nouă, ce însemna și un program nou de studii lămuritoare.

Cercetările asupra fiziologiei ficatului și a pancreasului (acestea din urmă aveau să se termine peste 25 de ani, cu descoperirea remediului diabetului) au fost începute de profesorul Paulescu încă din 1893-1894, din îndemnul lui Lancereaux, care le-a și consemnat în al său *Traité des maladies du foie et du pancréas* [10].

În plus, a început, de pe atunci, în colaborare cu Dastre, în laboratorul de la Sorbona, o lucrare menită să încerce izolarea și studierea principiului activ al secreției interne a pancreasului.

Cu colegul său, chirurgul Paul Reynier [11], a întreprins studiul patogeniei gușei exoftalmice; dar, în lipsa cunoștințelor precise asupra funcției glandelor tiroide, și-a luat sarcina să cerceteze, mai întâi, această din urmă problemă. Și a studiat: a) insuficiența tiroidiană – efect al lipsei congenitale a glandei; b) insuficiența tiroidiană – efect al alterațiilor anatomice ale glandei în timpul copilăriei (cretinismul); c) insuficiența tiroidiană – efect al alterațiilor anatomice survenite la adult (mixoedemul); d) insuficiența tiroidiană consecutivă scoaterii glandei, prin operație, la om; e) medicația tiroidiană și efectele ei, la om.

A demonstrat că teoria care era pe-atunci admisă în știință – aceea că glandele tiroide ar avea rolul de a neutraliza o toxină – este falsă și a emis o nouă teorie: «Glandele tiroide au funcția de a elabora, din sângele care trece prin ele, o substanță necesară nutriției sistemului nervos».

În 1898, și-a continuat cercetările, în colaborare cu Lancereaux, aplicând tratamentul tiroidian într-o întreagă serie de afecțiuni rezultate din turburări ale funcției sistemului nervos simpatic: în reumatismul cronic, în gută, în obezitate, în glicosurie, în arterioscleroză, în turburările vaso-motorii și trofice ale extremităților, în alterațiile unghiilor și ale părului, în sclerodermie – cu rezultate excelente, care au fost prezentate Academiei de Medicină [12].

În 1900, a completat singur seria afecțiunilor *herpetice* (sau artritice, datorate lenevirii sistemului nervos simpatic), care pot fi vindecate prin extrasul de glandă tiroidă, relatând vindecările obținute în cazuri de gangrenă uscată, de escare ale extremităților, de ulcere trofice ale gambelor, de tulburări trofice ale unghiilor etc. [13]

În 1898, pentru a demonstra că gușa exoftalmică nu este o afecțiune propriu-zis tiroidiană, ci consecința unei «vaso-dilatațiuni active a vaselor gâtului și ale capului», concepu un tratament nou al acestei maladii, cu rezultate într-adevăr impresionante: tratamentul cu sulfat de chinină, care face să dispară, o dată cu congestia acestor vase, toate tulburările gușei exoftalmice [14]. Ilustrul Huchard aprecia astfel noua sa metodă: «Pornind de la aceste date experimentale, Paulescu a avut ideea de a institui medicația acestei afecțiuni cu sulfat de chinină, din cauza acțiunii lui vaso-constrictive asupra vaselor gâtului și ale capului [...] Iată o bună terapeutică, fiindcă ea se bazează pe experimentație și pe fiziologie». Și mai departe: «Atragem atenția practicianului asupra acestei medicațiuni recomandate de Dr. Paulescu, *ale cărui cercetări răbdătoare în terapeutica fiziologică merită elogiile noastre, fiindcă sunt încununate de succes*» [15].

(va urma)

NOTE

[6] Paulesco, "Recherches sur la coagulabilité du sang hépatique", în *Archives de Physiologie*, ianuarie 1897, p. 21.

[7] *Archives de Physiologie*, Paris, 1897, p. 21. Vezi, de asemenea: "Traitement des anévrismes par les injections sous-cutanées de gélatine", a treia comunicare, cu Lancereaux, în *Bulletin de l'Académie de Médecine*, 1900; "Nouvelles considérations sur le traitement des anévrismes par les injections sous-cutanées de gélatine", cu Lancereaux, în *Journal de Médecine interne*, 1900, p. 701; *La guérison des anévrismes par la traitement gélatiné*, comunicare la *Al XIII-lea Congres de Medicină*, Paris, 1900.

[8] Claude Bernard, *Introduction à l'étude de la médecine expérimentale*, pp. 68-69, citat de Paulescu în articolul "Generațiunea spontanee și darwinismul", din *Spitalul*, februarie 1905.

[9] *Thèse pour le doctorat en médecine*, Paris, 1897.

[10] Mai multe alte cercetări clinice și experimentale asupra fiziologiei și patologiei ficatului, făcute în serviciul și în laboratorul lui Lancereaux, au fost pubicate:
a) într-o comunicare la Academia de Medicină, în octombrie 1896, asupra cirozei ficatului la copii;
b) în tezele inaugurale ale doctorilor: J. Boland, "Cirrhose chez les enfants", 1895; Bouly de Lesdain, "Hypermégalie hépatique et splénique d'origine palustre", 1894; H. Saingéry, "Sur l'étiologie des cirrhoses du foie", 1897.

[11] Reynier et Paulesco, "Glandes thyroides – Physiologie normale et pathologique (Considerations cliniques et expérimentales)", în *Journal de Médecine interne*, Paris, I, 15 iunie 1898.

[12] Lancereaux et Paulesco, «L'Jodothyrine dans le traitement des affections dites rhumatismales...», în *Journal de Médecine interne*, ianuarie 1899; «La médication thyriodienne dans le traitement des affections dites rhumatismales...», în *Bulletin de l'Académie de Médecine*, 3 ianuarie 1899.

[13] Paulesco, «La médication thyriodienne dans le traitement des troubles trophiques des extrémités», în *Journal de Médecine interne*, 1 iulie 1900, p. 694.

[14] Paulesco, «Le traitement du goître exophtalmique par le sulfate de quinine», în *Journal de Médecine interne*, 15 decembrie 1898.

[15] H. Huchard, în *Journal des Practiciens*, 31 decembrie 1898, p. 844.

«NĂDEJDEA NEÎNVINSĂ SUPUNE GÂNDUL TRIST...»

Pe marginea volumului de versuri *Inimi zăvorîte* de Petru C. Baciu

Inimi zăvorîte este al doilea volum de versuri al fostului deținut politic, legionarul **Petru C. Baciu**. După 15 ani de temniță, spirit viu și aprig, profitînd de singurul drept real cîștigat de români după decembrie '89 – dreptul de a se exprima liber –, Petru C. Baciu pune pe hîrtie o cascadă de versuri, amintiri săpate cu fierul roșu în «inima zăvorîtă» a tînărului «bandit», umilit și batjocorit pe nedrept, cu elita mărturisitoare a unei întregi generații.

Amintirile lui curg ca apele care au rupt zăgazurile. Vrea să lase ceva în urma sa, nu are timp de pierdut, căci cea mai mare parte a vieții a fost nevoit să și-o tacă în temnițele gloriosului «lagăr socialist». Vrea ca lumea să știe adevărul, să afle *ce* s-a trăit și *cum* s-a murit după gratii; simte că satanicul cerc ar vrea să se închidă perfid, ajutat de cei cărora adevărul nu le-a priit și nu le poate prii; numai că el, asemenea unei stihii, nu mai poate fi oprit, nu mai are nimic de pierdut și continuă să-și strige adevărul cu dubla demnitate a mucenicului și a poetului. Nu un poet «de profesie», membru al cutărei sau cutărei uniuni sau asociații scriitoricești, ci un poet prin fibra sufletească, sfidînd fără ostentație curentele sau modele literare. Poezia lui face parte dintr-o specie literară nevalidată bel ferește: cea a ISTORIEI SUFERINȚEI, în care Frumusețea este crucificată spre o tainică înviere întru Bine și Adevăr. O istorie vie a luptei, dar și a dragostei, a înfrîngerii, dar și a demnității, a credinței în Dumnezeu, dar și a fidelității față de neam și de țară.

Nu spun vreo noutate (nimic nou sub soare!), dar nu mă sfiesc s-o repet: nu este puțin lucru *să crezi* și *să iubești*. A fi sceptic sau negativist, liber-cugetător sau rău-voitor sînt atitudini la îndemîna oricui; a crede și a iubi înseamnă a te jertfi, a te depăși pe tine însuți, a fi mai mult ceilalți decît tu însuți, ceea ce nu mai este la îndemîna «deștepților» cîrtitori...

Pentru a înțelege mai bine poezia lui Petru C. Baciu, trebuie mai întîi să-i cunoaștem viața – a lui și a generației căreia îi este exponent. Încă de tînăr s-a simțit dator să se pună în slujba celui mai pur ideal național, cu o intuiție a pericolului roșu pe care nu multe neamuri au avut-o. Entuziasmul tineresc și dragostea nemăsurată pentru țară l-au făcut să răspundă «Prezent!» la apelul celui ce-a fost «Căpitanul» elitei tineretului din vremea sa, sub semnul transfigurator al «credinței nelimitate». Idealul lor, idealul jertfei pentru Dumnezeu și Neam, a tulburat conștiințele pătate ale mai marilor țării (o clică asemănătoare fariseilor din vremea lui Iisus), care l-au perceput doar ca pe o amenințare la adresa privilegiilor și comodităților lor. Acești tineri trebuiau opriți! Complotul s-a urzit îndată, iar în jurul lor s-a cîntat, cu o perseverență demnă de o cauză mai bună, cunoscuta și eficienta arie a calomniei. Au urmat ani grei de prigoană, din a căror sevă tragică se trag și cele două volume de versuri a lui Petru C. Baciu. În ciuda anilor grei de temniță, a fost un om liber, căci dacă, așa cum spunea Camus, «libertatea este dreptul de a nu minți», el a refuzat tocmai să mintă sau să trădeze. În virtutea acestei libertăți, a stat neclintit alături de cei ce s-au împotrivit celor trei dictaturi sinistre care au dus România la ruină în ultimii 60 de ani: cea a regelui Carol II, cea a lui Ion Antonescu și cea comunistă, instalată de tancurile sovietice, dar și de îndelungata iresponsabilitate a politicienilor români.

Astăzi, ajuns la 76 de ani, credința lui Petru C. Baciu se dovedește a fi rămas la fel de vie, dragostea lui la fel de mare, mintea lui la fel de trează. În timp ce torționarii săi sînt oale și ulcele sau zac înecați, după o viață de abjectă îmbuibare, în propria grăsime, hîzi și senili, Petru C. Baciu, asemeni păsării Phoenix, găsește resurse să renască mereu și scrie, iată, al doilea volum de versuri, cu vocea neistovită a purității mărturisitoare...

Deși aflat în cușca unei dube, hăituit de temnicerul care-i supraveghează pînă și răsuflarea, autorul trăiește cu pace și bucurie minunea Învierii, învăluit de amintiri dragi, etern însuflețitoare:

Mi-i tristă-această noapte, cu zornăit de fiare,
M-apasă ca o piatră trecutul izgonit;
Vin amintiri din vreme și calde ca un soare,
Vin să-mi aducă liniști din Templul zăvorît...

(«Noapte de Înviere»)

Sfintele Paști reprezintă mereu – chiar și-n cele mai vitrege împrejurări – un prilej de înălțare spirituală pentru cel întemnițat:

Nădejdea neînvinsă supune gîndul trist:
Ne-mbărbătăm la crucea durerilor lui Crist,
Te-mbrățișezi cu morții, și ierți toți temnicerii,
Și-n suflete se-așază lumina Învierii...

(«De Paști»)

Dragostea pentru țară este și ea prezentă mereu în poezia sa. Cîți dintre noi, mai ales dintre cei mai tineri, n-au fost oare «bîntuiți» de gîndul emigrării pe alte tărîmuri, în anii întunecați ai «epocii de aur» sau în anii tulburi ai «tranziției» din zilele democrației noastre atît de «originale»? Versurile lui Petru C. Baciu din poezia intitulată «Transfer» (transferul dintr-o închisoare în alta) vin parcă să ne biciuie micimea debusolată și să ne plece fruntea sub rușinea acestor gînduri:

Plecăm spre nu știm unde, fără de stea și nume,
Necunoscutul frate, întins ca apa mării.
Ne-or coborî-n adîncuri, sau ne-or urca pe culme?
Oriunde ne vor duce, e tot pămîntul Țării!

Nu mi-am propus să fac aici o analiză critică a poeziei lui Petru C. Baciu, ci am îndrăznit doar să spun cîteva cuvinte despre viața lui pe cît de încercată, pe atît de exemplară, cu speranța că voi atrage atenția asupra unui mesaj poetic esențial, în care s-a transpus această experiență de viață, lăsată ca testament generațiilor viitoare.

S-ar putea să se găsească critici simandicoși care să strîmbe din nas, căutători de pete-n soare, găsind că versurile sînt prea lungi sau prea scurte, că rima este desuetă, ritmul imperfect, sau cine știe ce alte «erezii» estetice. Pentru noi, la capătul unei jumătăți de secol de ateism și internaționalism marxist, credința în Dumnezeu și dragostea de Țară, răzbătînd pretutindeni din versurile lui Petru C. Baciu, înseamnă infinit mai mult decît rigoarea unor canoane sau teribilismul ieftin al unor mode literare.

Îi mulțumim că există și că ni s-a dăruit, prin lupta și prin versurile sale!

Marina Gabriela PĂDURE

PETRU C. BACIU

INIMI ZĂVORÂTE

Gabriel Constantinescu

MARGINALII LA TALMUD

COLECȚIA HOMO RELIGIOSUS DACIA

În apreciata colecție "Homo religiosus" a Editurii Dacia din Cluj-Napoca, a apărut în această vară volumul intitulat *Marginalii la Talmud*, semnat de D-l Gabriel Constantinescu (un pasionat de problemele Orientului semitic și de raporturile acestuia cu istoria și cultura lumii creștine; în 1997, la Editura Anastasia din București, în colecția "Religiile Cărții", i-a mai apărut volumul *Filosofia arabă a istoriei. Ibn Haldun* - lucrare unică în bibliografia românească a domeniului).

Volumul apărut recent la Cluj, totalizând 173 de pagini, reunește texte publicate inițial în *Puncte Cardinale* (din martie 1996 până în martie 1999). Materialul a suferit mici revizuiri la pregătirea pentru tipar a volumului, iar autorul a adăugat o postfață lămuritoare, în care este pusă în lumină *importanța cunoașterii Talmudului* pentru diferitele categorii de public (evrei și neevrei, filosemiți sau antisemiți, specialiști sau nespecialiști etc.), precum și *obiectivele cărții* (ce se înscrie în suita - la noi încă puțin numeroasă - a cărților de popularizare adresate cu precădere publicului intelectual mediu). Autorul prezintă lucrurile cu suficientă imparțialitate (imparțialitate absolută neexistând decât la Dumnezeu), aducând o perspectivă neevreiască într-un domeniu în care predomină, în mod fatal, bibliografia mult mai subiectivă a mediilor evreiești.

Cartea urmărește, cu o bună informație și o logică strânsă, dialogul complex al iudaismului postbiblic cu lumea neevreiască (îndeosebi creștină), geneza și structura Talmudului, precum și disputele în jurul acestuia, până în epoca lui Maimonide, dar și cu referințe tangențiale la evoluțiile ulterioare, inclusiv la starea actuală a lucrurilor (pe fondul dominației mondiale a evreilor - economice, dar și ideologice - după grelele încercări ale ultimului război mondial).

Actualmente, tot în paginile *Punctelor cardinale*, autorul publică, în serial, o nouă lucrare, dedicată *Cabalei*, pe care o sperăm cât mai curând definitivată și apărută, eventual tot sub egida editurii clujene. De asemenea, are pregătită pentru tipar sinteza intitulată *Evreii în România* (apărută, mai demult, tot în *Puncte Cardinale*, dar ulterior revăzută și adăugită).

V.A.M.

GÂNDURI PENTRU UN CAMARAD

LA TREI ANI DE LA MOARTEA LUI ION PANTAZI

Anul acesta, la 9 August, s-au împlinit trei ani de când camaradul de arme, de luptă împotriva comunismului şi de credinţă în destinul bun al neamului românesc, Ion Pantazi, ne-a părăsit, încredinţându-şi sufletul său bun şi drept judecăţii lui Dumnezeu.

Drumurile vieţii noastre s-au încrucişat pentru prima dată într-unul din cele mai tragice momente din istoria României. Era în Septembrie 1940. Tineri absolvenţi ai liceului păşeam pe poarta Şcolii de Ofiţeri de Cavalerie din Târgovişte în zilele în care România Mare, ţara făurită cu preţul sângelui vărsat cu generozitate de generaţia Regelui Ferdinand Întregitorul, se prăbuşea din cauza becisniciei nevrednicului său urmaş, Carol al II-ea. În Iunie 1940 se ceda Uniunii Sovietice Basarabia, Nordul Bucovinei şi ţinutul Herţei, iar în Septembrie, Ungariei, Ardealul de Nord, iar Bulgariei, jumătate din Dobrogea.

În această situaţie, instinctul de conservare al naţiunii a reacţionat cu violenţă. La 6 Septembrie 1940, Carol al II-lea a fost detronat şi fiul său, Mihai, devenea Regele României, dar conducerea politică a ţării fiind preluată de Generalul Ion Antonescu. Din păcate, însă, în acele clipe de răscruce, conducătorii partidelor istorice au refuzat să-i acorde sprijin. Cum întreaga Europă era zguduită de cel de al doilea război mondial, aceştia, dintr-o prudenţă vecină cu laşitatea, au preferat să se păstreze în expectativă, aşteptând să se profileze tabăra victorioasă, ca apoi să i se alăture. În faţa acestui refuz, Generalul a fost nevoit să facă apel la rămăşiţele Mişcării Legionare, ceea ce mai rămăsese din ea, după ce aproape toţi conducătorii valoroşi ai acestui curent de înnoire spirituală fuseseră asasinaţi cu bestialitate din ordinul lui Carol al II-lea. Un curent care la vremea aceea a polarizat cugetele pure ale tineretului, la care, în anii liceului, a aderat şi Ion Pantazi, înregimentându-se în Frăţiile de Cruce.

Intrarea României, alături de Germania, în războiul împotriva Uniunii Sovietice, ne-a găsit la Târgovişte, făcându-ne ucenicia ostăşească. Ca elevi de şcoală militară, am ascultat cu profundă emoţie, alături de întreaga ţară, *"Ordinul de Zi către Armată"* al Generalului Ion Antonescu din 22 Iunie 1941. *"Ostaşi, Vă ordon treceţi Prutul! Zdrobiţi vrăjmaşul din Răsărit şi Miazănoapte! Dezrobiţi din jugul roşu al bolşevismului pe fraţii cotropiţi! Reîmpliniţi în trupul ţării glia străbună a Basarabilor şi codrii voievodali ai Bucovinei, ogoarele şi plaiurile voastre!"*

Elanul şi eroismul cu care Oştirea Română a participat la *"Cruciada împotriva bolşevismului"* au fost exemplare. Deoarece însă din rândurile celei mai tinere promoţii de ofiţeri activi, promoţia 1941, numărul celor căzuţi pe câmpul de onoare a fost impresionant de mare, Mareşalul a dispus ca promoţia noastră, promoţia 1942, să nu fie încă trimisă pe front. De la aplicarea acestei dispoziţii, Generalul Constantin Pantazi, Ministrul de Război, a făcut o singură excepţie. Fiul său, sublocotenentul Ion Pantazi, a fost trimis pe front la cererea acestuia, unde s-a distins prin acte de bravură, fiind decorat cu Ordinul Mihai Viteazul şi cu Crucea de Fier.

Din nefericire, războiul a urmat un curs defavorabil şi la începutul anului 1944 se întrevedea înfrângerea Germaniei. În această conjunctură, oamenii politici sprijiniţi, spre necinstea lor, de unii ofiţeri cu grade mari şi funcţii înalte în Oştire, sub pretextul pragmatismului politic, au pus la cale lovitura de stat de la 23 August 1944. Ce a urmat se ştie. O noapte, lungă de 45 de ani, se va aşterne asupra României. De acum înainte toată ţara va trăi sub imperiul terorii roşii, dar unele persoane vor deveni ţinte predilecte ale dictaturii comuniste. Este cazul familiei Pantazi. Generalul Constantin Pantazi, ostaşul demn care şi-a servit Patria fără preget, a fost declarat *"criminal de război"* şi condamnat la moarte în acea sinistră crimă juridică intitulată *"Procesul Marii Trădări Naţionale"*. Graţierea semnată de rege a fost un act formal. În loc să cadă secerat de gloanţele plutonului de execuţie, va fi asasinat, în chinuri umilitoare, în temniţa de la Râmnicu-Sărat. Soţia Generalului Pantazi va fi azvârlită la periferia societăţii, fiind nevoită să muncească din greu pentru a-şi câştiga existenţa, dar mârlănia parvenitismului proletar nu a reuşit să-i afecteze calitatea de autentică doamnă.

Cât despre fiu, Ion Pantazi, ca întreaga noastră generaţie, a fost pus în faţa alternativei: pactul cu diavolul, sau respectarea valorilor tradiţionale ale Armatei Române, ceea ce obliga adoptarea unei atitudini ferme anticomuniste. Urmând firescul lucrurilor, Ion Pantazi a ales calea rezistenţei anticomuniste.

O cale grea, care conducea inevitabil spre temniţele comuniste. Timp de 16 ani, Ion Pantazi a cunoscut din plin rigorile temniţelor şi lagărelor de muncă forţată comuniste.

Ne-am revăzut în anul 1952, la mina de plumb de la Baia Sprie, unde la 500 de metri sub pământ, în condiţii de muncă de exterminare, trebuia să scormonim măruntaiele muntelui. După puţin timp, drumurile noastre s-au despărţit din nou. El a fost transferat la mina de la Cavnic, unde în 1953 a avut loc spectaculoasa evadare a unui grup de 11 deţinuţi, printre care s-a găsit şi Ion Pantazi. Temerarii evadatori n-au ţinut însă seama de faptul că între timp comuniştii transformaseră întreaga ţară într-o temniţă uriaşă. Vor fi prinşi şi supuşi unor represalii ucigătoare, de la care numai sprijinul lui Dumnezeu i-a salvat, dându-le tăria sufletească să reziste.

În Iunie 1964, Ion Pantazi, ca de altfel toţi deţinuţii politici, este pus în libertate. Pentru a-şi câştiga existenţa, va munci ca miner la hidrocentralele de pe Argeş, Lotru şi Someş. În această perioadă îşi va întemeia o familie. Cea care se va chema Ioana Pantazi a avut curajul să-şi lege viaţa de un proscris şi să îndure toate mizeriile vieţii de şantier, alături de soţul ei. Îl va urma credincioasă în exil şi-l va ajuta la noua activitate pe care Ion Pantazi o va desfăşura în Occident, unde reuşeşte să ajungă în 1978.

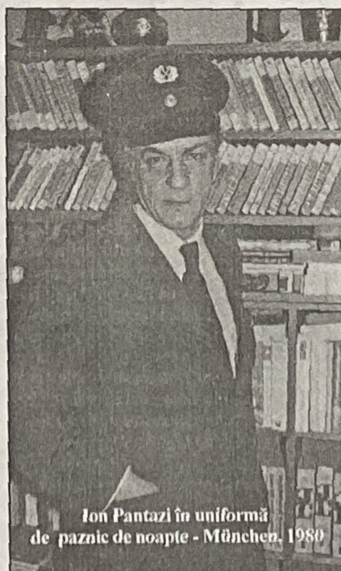
Cu privire la perioada petrecută în Occident trebuie să fac câteva precizări de natură să surprindă profilul moral al camaradului meu, Ion Pantazi. Spre deosebire de alţi refugiaţi politici, Ion Pantazi a refuzat să se înregimenteze în aparatul de propagandă anticomunistă dirijat şi subvenţionat de puterile apusene. Cauza acestui refuz a fost caracterul duplicitar al politicii duse de Occident. Pe de o parte, prin canalele de propagandă semioficiale, Occi-dentul aţâţa populaţiile din spatele Cortinei de Fier la *nesupunere şi rezistenţă*, iar pe de altă parte, guvernele apusene întreţineau relaţii normale cu guvernele comuniste. Cazul revoluţiei ungare din 1956 este grăitor în acest sens. Iar dacă ne amintim cum Nicolae Ceauşescu a fost plimbat cu caleaşca regală la Londra, înţelegem rezerva lui Ion Pantazi faţă de *"anticomunismul occidental"*. Pe acest temei s-a alăturat redacţiei *Stindardului* condus de I.V. Emilian, începându-şi cariera de ziarist. Şi tot pe acest temei a început să colaboreze la *Curierul* din Los Angeles, condus de Gabriel Bălănescu. Pentru a-şi câştiga existenţa, a preferat avantajelor pe care le-ar fi putut obţine cu un minimum de concesii faţă de principiile cărora le-a fost credincios toată viaţa, serviciul de paznic de noapte la o clinică veterinară.

După moartea lui I.V. Emilian, familia, tentată de ofertele făcute de un intermediar al omniprezentei Securităţi, a refuzat să-i îngăduie lui Ion Pantazi să continue editarea *Stindardului*. În faţa acestei situaţii, cu o remarcabilă voinţă, şi cu sacrificii băneşti cu mult peste posibilităţile sale modeste, a schimbat numele revistei în *Stindardul românilor*. Cu această nouă denumire, revista a apărut, fără întrerupere, din 1985 până în Decembrie '89.

O altă realizare meritorie a lui Ion Pantazi a fost organizarea, la Paris, în 1988, a primului *"Congres Mondial Românesc"*. Cel puţin pentru o clipă, românii din exil au reuşit să dea dovadă că se pot ridica deasupra intereselor de grup şi pot închega o unitate de acţiune pusă în slujba intereselor permanente româneşti. Evenimentele din Decembrie '89 au făcut ca existenţa *"Congresului"* să-şi piardă raţiunea de a fi. Dobândirea libertăţilor politice dădea posibilitatea înfiinţării de partide, şi în acest nou climat politic, Ion Pantazi s-a alăturat Uniunii Democrat Creştine, o formaţie politică nouă, înfiinţată de foşti deţinuţi politici. Din păcate, însă, şi de data aceasta Securitatea a fost cu un pas înainte, reuşind să infiltreze, la vârf, acest promiţător partid politic. La scurt timp de la înfiinţare, însuşi preşedintele partidului, fostul deţinut politic Mihai Grama (în prezent senator ţărănist), făcea uluitoarea declaraţie publică: *"Primim în partid foşti comunişti, dar nu primim foşti legionari"*! Prin această declaraţie, o idee generoasă - *democraţia creştină* - fusese compromisă. Ea va fi reluată mai târziu de alte formaţiuni politice, dar numai ca firmă, din raţiuni electorale. Ca doctrină politică, democraţia creştină *românească* a murit o dată cu încetarea apariţiei periodicului *Veghea* (1990).

După apariţia *Punctelor Cardinale*, Ion Pantazi s-a alăturat cu trup şi suflet redacţiei revistei. În acelaşi timp, pe lângă activitatea gazetărească, Ion Pantazi s-a remarcat ca memorialist. Cele două volume din remarcabila lucrare *Am trecut prin iad* conţin pagini document despre regimul penitenciar din România comunistă, precum şi descrieri edificatoare ale vieţii din perioada ulterioară eliberării din temniţă. Cel de al treilea volum al acestei lucrări se află în posesia familiei, în stadiu de manuscris. Sperăm ca, o dată cu reeditarea în ţară a primelor două volume (ele au apărut, înainte de Decembrie '89, în Germania), să vadă lumina tiparului şi cel de al treilea volum, care are ca temă exilul românesc.

Anii de temniţă, condiţiile grele de viaţă ca *"om liber"* în România comunistă, dar mai ales zbuciumul sufletesc provocat de marile şi multele neîmpliniri ale neamului şi ţării, de care s-a simţit legat mai presus de orice, i-au şubrezit sănătatea. Grav bolnav de inimă, la 9 august 1996, la München, camaradul Ion Pantazi s-a stins din viaţă. Dorinţa lui a fost ca rămăşiţele sale pământeşti să fie încredinţate pământului ţării în care s-a născut şi pentru care a luptat şi a suferit. Nu a fost însă cu putinţă. Puţinătatea mijloacelor materiale ne pun în imposibilitate să ne îndeplinim chiar şi fireştile îndatoriri creştineşti. Tot ce s-a putut face a fost să i se aducă în ţară urna cu cenuşă, care a fost înhumată în mormântul în care se odihneşte mama sa. (Despre mormântul tatălui său, atât ştim: rămăşiţele pământeşti ale Generalului Constantin Pantazi, fostul Ministru de Război al României din anii Cruciadei împotriva Comunismului, se găsesc la groapa comună din Râmnicu Sărat. Acolo unde comuniştii au îngropat, pe întuneric şi fără cruce la căpătâi, o bună parte din elita rezistenţei româneşti împotriva comunismului...)

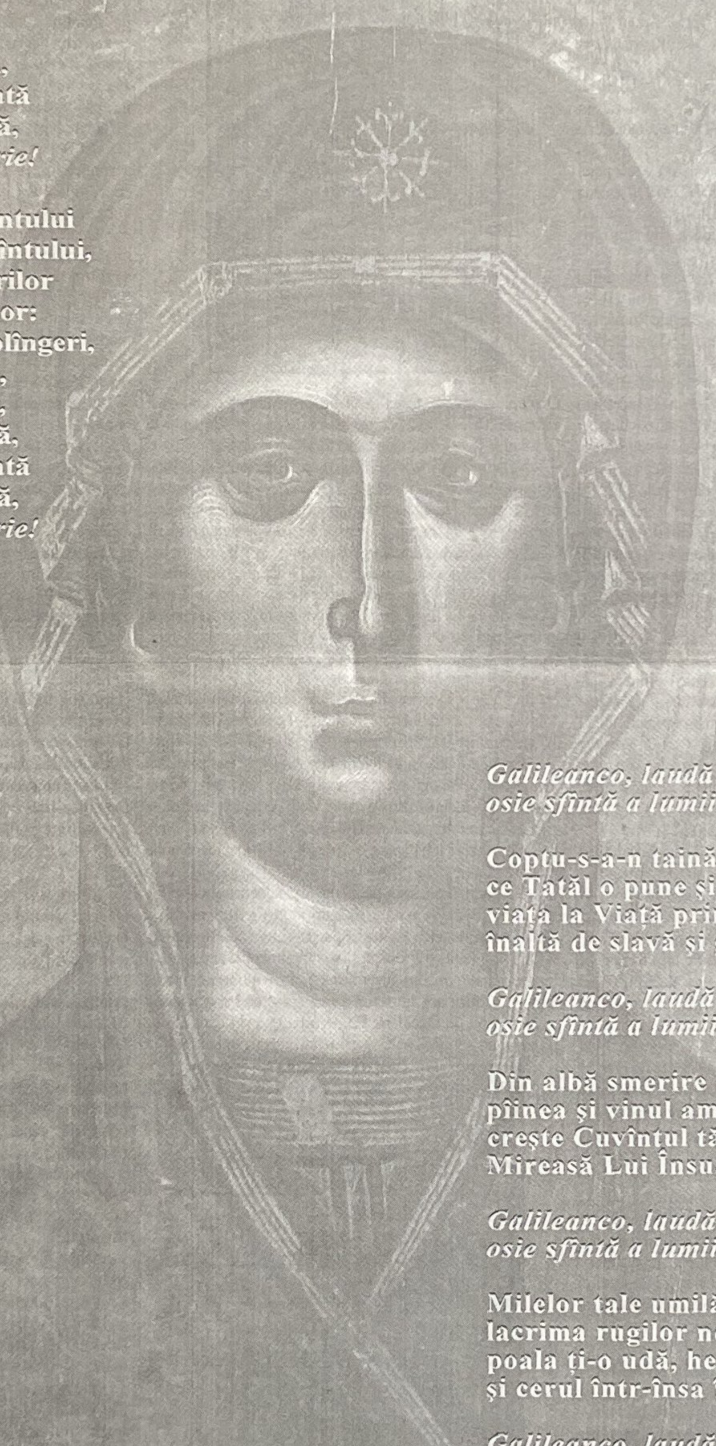
Ion Pantazi în uniformă de paznic de noapte - München, 1980

Gabriel CONSTANTINESCU

Mihai Eminescu *RUGĂCIUNE*

Crăiasă alegîndu-te,
Îngenunchiem rugîndu-te,
Înalță-ne, ne mîntuie
Din valul ce ne bîntuie;
Fii scut de întărire
Și zid de mîntuire,
Privirea-ți adorată
Asupră-ne coboară,
O, Maică prea curată
Și pururea Fecioară,
Marie!

Noi, ce din mila Sfîntului
Facem umbră pămîntului,
Rugămu-ne-ndurărilor
Luceafărului mărilor:
Ascultă-a noastre plîngeri,
Regină peste îngeri,
Din neguri te arată,
Lumină dulce, clară,
O, Maică prea curată
Și pururea Fecioară,
Marie!

Răzvan Codrescu *FILĂ DE ACATIST*

Galileanco, laudă ție,
osie sfîntă a lumii, Marie!

Coptu-s-a-n taină sămînța cea rară
ce Tatăl o pune și Duhul o ară,
viața la Viață prin tine să vină,
înaltă de slavă și grea de lumină.

Galileanco, laudă ție,
osie sfîntă a lumii, Marie!

Din albă smerire de pururifecioară
pîinea și vinul amin se pogoară,
crește Cuvîntul tăcut în potire –
Mireasă Lui Însuși și veacului Mire.

Galileanco, laudă ție,
osie sfîntă a lumii, Marie!

Milelor tale umilă povară,
lacrima rugilor noastre de sară
poala ți-o udă, heruvii ți-i moaie,
și cerul într-însa întreg se-ncovoaie...

Galileanco, laudă ție,
osie sfîntă a lumii, Marie!

Editura PUNCTE CARDINALE
B.R.D. Sucursala SIBIU
Cont nr. 251100996517509

Gabriel CONSTANTINESCU (director),
Răzvan CODRESCU (redactor șef),
Demostene ANDRONESCU (redactor șef-adjunct),
Ligia BANEA (secretar de redacție), Marcel PETRIȘOR, Florea TIBERIAN
Adresa Redacției: 2400 SIBIU - Calea Dumbrăvii 109, tel. 069/422536

Tehnoredactare computerizată "PUNCTE CARDINALE"
Masib S.R.L Printing Company